

Edebiyat Defteri

M.Talat Uzunyaylılı -Şiirleri-

Oluşturulma Tarihi:
12 Kasım 2024 Salı

Yayınlayan:
Edebiyatdefteri.Com
Türkiye'nin Kültür ve Sanat Platformu

DERDİ NENEM

DERDİ NENEM!

Gündüz Allah'tan kork da, torun!
Geceleri rahat uyu derdi, nenem
Kimini uyku mahveder âlemde
Kimini uykusuzluk, balam!
Bilirim, ben bilirim derdi, nenem;
Niceleri var, gündüz ezmez karınca
Gece sarhoş gezer, şişeyi yâr sanınca
Cellat olur, hanesine varınca...
Hayat dikenli bir tarla, torun!
Önen baksan dikenler olmaz sorun
Derdı nenem, sevinme yokla, varla
Adamı kurtaracak bir şey varsa
O da takva, o da takva, o da takva!
Kulluğun yok, bari şerrin olmasın
Derdı nenem, şer defterin dolmasın!
Doğru git de kazaya kadere inan
Derdı nenem, aptaldır, boş söz ile avunan
Balam! Ne nefesine güven ne dünyaya
Derdı nenem, dalma uzun hülyaya
Allah yarattı seni kulu olasın
Dünyadan maksadı da cennetini bulasın
İbadetler zamanlıdır, torun!
Derdı nenem, nefse bundan zor gelir
Fakat kötülük öyle değil;
Nefsin ister yaparsın, balam!
Yaptıkça da mikropları kaparsın!
Ah torun! Yaratmadı Allah,
Derdı nenem; seni kurtlar aparsın!
Böyle neydersin!.. Böyle neydersin!..

M.Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1220985/derdi-nenem.html>

HUZUR

Emniyet güven gidince
Kalır mı hayatın tadı?
Yaz gidip de kış gelince
Dilde kalır eski yâdı!

İyilik huzur meyvesi
Emniyettir hem bahçesi
Cepte varsa bir akçesi
Dilden gider eski yâdı!

Zulme nesne oldu cüzdân
Arama zalimde vicdan
Döner var mı Hakka candan
Dilde kalır eski yâdı!

Adil olan netsin asker
Anlamaz bu sırrı ekser
Adalet ki zulmü keser
Dilden gider eski yâdı!

Talât şu korku endişe
Çare yok mudur gidişe
Huzur yazmışlar afişe
Dilde kalır eski yâdı!

M.Talât UZUNYAYLALI

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1221105/huzur.html>

KAR GÜNÜ

Her şeyi güzeldir kar gününün
Tozağı, buzu, aheste yağışı
Her şeyi güzeldir kar gününün
Tipisi, borası, şilopa yağışı
Her şeyi güzeldir kar gününün
Meleklerin dansıdır semadan inişi
Her şeyi güzeldir kar gününün
Yürüyüşü aheste, bir gelin gibi
Her şeyi güzeldir kar gününün
Uyandırır iffet ve namus hissi
Her şeyi güzeldir kar gününün
Buselik bir şarkı gibi, gönül sesi,
Her şeyi güzeldir kar gününün
Naiftir koşuşu, latiftir öpüşü...

M.Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1221227/kar-gunu.html>

YAĞMUR TANESİ

Gökten inerken
Yanındaki kardeşlerinden
Kendini fark etti 'yağmur tanesi'
Sağındaki solundaki de babası anası
Ooo ne de çoktu, hepsi hısım akrabası
Semaya ne zaman çıktığını bilemedi
Fakat dünyaya inişi muhteşemdi
Harika bir manzara...
Fakat o kadar çoktu ki kardeşleri
Ezilecekti az daha
Derken kendini buldu ırmak yatağında
Bireyken keşfetti 'toplumsallığı'
Nice taşlardan sekip suya karıştı
Hisseti kitlede bireyselliği
Bireyselliğin tadını...
Dere tepe düz gitti, güz de bitti!
Anladı, her yolculuğun sonu var
Yaşamakta güzeldi hani
Tükense de azar azar
Şaştığı şu idi ki:
Suyun içinde damla!
Nasıl 'ben' kalabildi?
İnişi ve yokuşu öğrenince damla
Dolunca kabarcıktan yüreği gamla
Ben olmak istemedi artık
Ölmek neydi peki?
İşte o an, o denize
Deniz ona doldu
Kabarcığı ve rengi soldu
Her yan deniz oldu

M.Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1221332/yagmur-tanesi.html>

ZAMAN

Zaman sadece bir an
Aynada gözüken yüz
Değişken biteviye sonsuz
Gece ve başlayan gündüz
Batanın ardı sıra doğan
Zaman sadece bir an

Zaman sadece bir an
Ağaran şafak ufku
Mavi ışıkla dolan deniz
Uzayan ikinci gölgesi
İstiridyelerle oynayan kız
Zaman sadece bir an

Zaman sadece bir an
Bir cephe askerinin
Göğsünde kanayan
Anne memesindeki ırmak
Saçakta ürkek güvercin
Zaman sadece bir an

Zaman sadece bir an
Bakan gören ve görünen
Duvardaki çerçeve
Mahmur şaşkın âdem gözü
Ezan sesi, sükût ve yankı
Zaman sadece bir an

M.Talât Uzunyaylı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1221510/zaman.html>

VARLIK TANIR BENİ!

Postacımdır rüzgâr
Taşır odama baharlar
Bulutlar peşimden koşturur
Irmaklarım gökten akar
Yerde çağlar musikim
Tezgâh açar ağaçlar
Meyvelerim bedava
Yer içerim gölgede

Koyun, kuzu çalışır
Tas tas taşınır sütüm
Gölgeleri sürer atım
Yaklaşır uzaklarım
Bal yapar arılarım
Tatlanır ağzım dilim
Gül demeti sunar bahçem

Ben gülünce güler güneş
Selâm çakar göğümden
Ne yana baksam iltifat
Buyur, buyur sedası
Yorulunca başlar gecem
Yıldızlarımı sayarım
Kapar göz kapaklarımı Melek

Kıyı boyunca yürürüm
Köpükleriyle yıkar ayaklarımı
Peşimi bırakmaz denizlerim
Seslenir ardım sıra:
“Taze balıklarım var Efendim!”
Koşar ardım sıra martılar
Şarkılarını söyler kumrular

Her günüm böyle geçer
Benim için kurulur gün
Benim için açılır sofrası
Ne varsa gözüken
Bu zaman aynasında
Yıldızlar, ay ve güneş
Hepsi de tanır beni

Bana bakar, bana koşar
“Ben olmak için” varlık
Değer kazanır her biri
Benden alır kıymetini
O’nun manasıym ben
Göz bebeğimden bakar Rahman
Gizim aşikâr olur

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1221651/varlik-tanir-beni.html>

PARDON!

Besi tosunlarıyız;
biz nahır, dünya ahır!
Her sabah yayılırız;
otlarımız... otlarımız...
Meradan meraya hoplarız...
Akşam olunca
madensuyu içer, yatarız!..
Pardon! Biz, insanız...

M.Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1221764/pardon.html>

SELFİ ÇAĞI

Selfi çağı! İnsan toplar hatıra
Yüklesek bu yükü çekmez katıra
Hayaller dijital âlem mahkûmu
Anlatsak da artık sığmaz satıra

Hatırada kalan kalır hep geri
Mazi sarhoşudur uyanmaz seri
İster hapı yutsun ister nebatı
Gidemez ileri gelmez ki ferî

Gidene ıraklar yakın besbelli
Durana anılar verir teselli
Uyanığa mahkûm uyuyan elbet
İster yüz yaşasın ister yüz elli

Ahretin varlığı mümine kanat
İki günün birse aldandın Talât
Kanat çırp ilerle her yarın yakın
Bil ki şiir değil kulluktur sanat

M.Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1221868/selfi-cagi.html>

VARLIĞIN HAKİKATI

Yıllarca seyyah olup âlemi gezdi
Varlığı anlamaktı derdi
Sezmedi değil bir şeyler de sezdi
Lakin her fani gibi bir gün o da döseği serdi
Derler ya! Çıkmaz canda umut var
Dedi, Tanrım!
Yaşlı bedenim için beklemiyorum kâr
Biliyorsun ne çok sualim var
Kimsede olmadı yar

Göklerin abidliği

Bilemedi hayal mi yoksa rüya
Boşlukta bir seyyare idi güya
Kulağına takıldı bir ses
Gökteydi ve güneş veriyordu ders
Gezenler dünya toplanmıştı bir araya
Derslik de benziyordu yıldızlı bir semaya
'Ey vefalı dostlar!' dedi güneş
Yoktu âlemde ona bir eş
'Varlık nedir?' bir cevap verin
Âdemin müşkülünü giderin

Dünya dedi:

'Varlık, Tanrı'nın kelâmı
Şu mübarek insana bir selâmı.
Bakmaz mı insan bize, biz olduk abîd
Elif, Be, Te... gibi manamız sabit
Her ne işimiz var o taat
Evvelimiz ve ahirimiz saadet
Her birimiz Hakk'ın kelâmı
Kimse bilmedi ne yazdı Tanrı kalemi!

İlmin dışta vücut adını alması

Âdem nida etti ki geçmek olmaz bu faslı!
Yokluk mu hiçlik mi nedir varlığın aslı?
Güneş tebessümle âdeme baktı
Âdemin içine bir ışık aktı
Varlıktan öncesi varlıktır yine
Anlamak istersen nazar kıl ilmine
Tanrı ilminde sîret idin giydirdi sûret
Cümle mahlûkât sen gibi kelâm-ı kudret
Nefsine bak ki 'Kalbin' gaybın oldu
Şuhudunla bir âlem kuruldu!
Güneş dünyanın imarını gösterdi
'Her ne ki var âdem yaptı' dedi.
İlmini irade ve kudretle dünya kıldı
İnsan ki kendini bildi Tanrıyı bildi!

Âdemin ikrarı

Âdem yorgun gözlerini açtı
Gördüğü rüyaya şaştı
Dedi: Güneş bugün ne güzel ışık saçtı.
İnsansın madem
Korkma ey âdem!
Değişir ismin vasfın
Bâkidir hakîkatin.

M.Talât Uzunyaylali

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1221980/varligin-hak-kati.html>

SABAH UYANIŞI

Sabah yıldızı müjde verdi
Güneş ardımda..
Muştuyu işitince tabiat
Uyan borusu çaldı
Şafağın önü sıra kuşlar
Saldı tatlı ötüşler..
Heyecanlı terler döktü
Göz açtı gonca
Kızıl tebessümle
Duaya durdu
Pembe yanaklı gül
Güz ağaçlarında serçeler
Sihirli nağmeler saldı
Ufuk anbean allandı
Dallar coşkuyla sallandı
Binlerce kanat ufka açıldı
Çığlıklar yayıldı her yana
Sabah açıldı! Sabah açıldı!
Güneşte meftundu bahçeye
Sevgisinin adı ısı ve ışık
Ayçiçeği dönüp selamladı
İnsan hariç! sabah uyanışına
Katılmayan kalmadı!

M.Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1222089/sabah-uyanisi.html>

GÖZ ALAN NAKIŞ

Yapraklı, çiçekli meyveli bahçen
Elmalı, armutlu, sırmalı bohçan
Altınlı, elmaslı, incili akçen
Kâinat ebruli göz alan nakış

Güneşin, yıldızın, bunca bir emek
Kuluna hediyen bu nasıl sevmek
Nergisin, süsenin, gülün, ne demek?
Kâinat ebruli göz alan nakış

Heybetin, kudretin, hikmetin, Zahir
Rahmetin, şefkatin, ikramın, bahir
Celâlin, Cemalin, görölür, Ahir
Kâinat ebruli göz alan nakış

Halik'tan mahlûka sırlı bir bakış
Ezelden ebede sürer bu akış
Narından Nuruna bu kutlu varış
Kâinat ebruli göz alan nakış

Dağların, bağların, Zat'ına delil
Haşmetin, izzetin, gösterir, Celil
Talat'ın mabudu sensin, Ey Vekil
Kâinat ebruli göz alan nakış

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1222207/goz-alan-nakis.html>

ÇIKIŞ VE İNİŞ

Hayat! Başı da anlamlı sonu da!
İnsan! Kabiliyetli, akli da uzun fikri de
Sen de anlarsın bunu
Ufka bakıp yıldızlara dokundukça...
Kader! Gündoğumu ve günbatımı!
Yaşamak! Sandınsa bir barut atımı
Hayıflan! Işımadın ve ısıtmadınsa,
Çıkışsız inişlerde kaldınsa... oysa;
Her gün çıkar ve iner, huzurlu yaşar,
Huzurlu batar güneş
Canlanırım her baktığımda yüzüne
Uyanır küllenmiş közümdeki ateş...
Ben de doğmak ve batmak isterim
Yükselmek ve alçalmak
Işımak ve ısıtmak...

M.Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1222372/cikis-ve-inis.html>

MART BAHARINDA ERZURUM

Mart baharının ürkek mehtabında Erzurum
Uyanıyor, genç delikanlı gibi uykusundan ağır
Dadaşkent bahçelerinde dolaşiyor nesim-i nevbahar
Neftî tomurcuklarla yürüyüşe geçmiş genç leylaklar
Işıklı bir nehir gibi bahçe akıyor Nisan şafaklarına
Yeni mehtaplarda eski baharların muammasına dalıp
Neye yarar ki bir heykel gibi öylece camid kalıp
Katılmamak, ezel baharın aşk ve neşe şarkılarına...

M.Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1222497/mart-baharinda-erzurum.html>

BAHTI KARA

Tabiata bakan gözler
Okur onda nice sözler
Ayla yıldız hatip, söyler
Duymayanın bahtı kara

Ara insanoğlu ara
Sapma sakın sağa sola
İstikamet lazım kula
Yolsuzların bahtı kara

Gelen gider dünya fani
Gönülde kalır hayali
Eşin aşın kaşın hani
Gafillerin bahtı kara

Çok konuşma vara yoğa
Tabip gerek yarem sara
Baht odur ki tahta vara
Varmayanın bahtı kara

Talat, ömür 'bir gün', biter
Benim dediklerin yiter
İmandır ki, senle gider
İmansızın bahtı kara

M.Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1222606/bahti-kara.html>

EVİRİMSEL DEVRİM

Kapitalizm
nesneleştirdi
makineleştirdi
evrim hızlandı
yapay zekâya vardı
robotlar insanlaştı
insanlar robotlaştı
koşa koşa geldi devrim
yeni yepyeni bir evrim
korkma korkma
makine insan daha insan
yapay zekâdan
öğretmen, alasından reis
belediye başkanı, vali
yapay zekâlılardan ahali
insan mı? o çok pahalı
o artık müze malı!

M.Talât Uzunyaylı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1222771/evrimsel-devrim.html>

SEVDİĞİM

Kâinat baştan sona sevdiğim yâr
Derin akışta bir bakış, sırlı yıldızlar
Güneş ve ay, gözümde parıltı ve idrak
Şu serçe, şu kumru, koşan şu kısrak
Gönlüme dolan bahar sevinci...

Bir ben varım bir de sevdiğim yâr
Mor çiçekler yağar dağıma bazen de kar
Yakamozlu suda alabalık kayada keklğim var
Önüm arkam sağım solum buse ve tebessüm
Sevgiyim ben beni var eden şey sevgi...

Üretir zihnim manasız yargı
Nafile çektiğim nafile kaygı
Mevsimden mevsime gördüğüm saygı
Aylar yıllar süren bitmeyen vefa
Yürek için değil mi yürek!.. ah eşek kafa!

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1222890/sevdigim.html>

BAKIP GEÇERİZ

Fark etmez köşkte
TOKİ'de oturmak...
Bekleriz hayatı
bir bankta...
Hem bakanız
hem bakılan...
O gelir geçer,
biz gelip geçeriz!..

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1222995/bakip-geceriz.html>

BUY-İ LEYLA

Bülbül ağlar her seher
Ehl-i aşktanmış meğer
Gözyaşı aşka değer
Leyla kalbe gelince

Kimde ki var aşk derdi
Odur insanın merdi
Mecnun'u yere serdi
Buy-i Leyla gelince

Aşk yeli, yel-i seher
Lahutî sırdır eser
Dünyadan sıdkın keser
Sofra-yı aşk gelince!

İbrahim-i aşk nerde
Ki, put koymadı serde
Aşk şifadır her derde
Dert yüreğe gelince

İksir-i aşk mest eder
Kokusu dosta gider
Yakup'un derdi biter
Gömlük ulak gelince

Talât, gamsız, bil ki çöl
Çöl yerinde olmaz göl
Ölüm haktır aşkla öl
Melek gülle gelince

M.Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1223104/buy-i-leyla.html>

BÜYÜKSÜN!

Bayılırız kaçmaya
sorumluluklarımızdan
sloganlar atarız durmadan
param pulum şuyum buyum
diyorsun ki bulanıktır suyum
bırak bunları bir kenara kuzum
biliyor musun ne zaman büyüksün
bir şeyin var fakat yokmuş gibi
yaşayabildiğinde, büyüksün!
kazanıp paylaştığında
yoksula hastaya yaklaştığında
bir sokak kedisini okşadığında
yağmurda üşüyüp
güneşte ısındığında, büyüksün!
şucu bucu da ne
bakabiliyor musun
gönül hoşluğuyla insana
herkes için sıcak mı yüreğin
büyüksün, adamsın işte!
bir kitap okuduğunda
mavi denizi mavi göğü
anlamak istediğinde
büyüksün, engin dağlar gibi!
torun torba var mı etrafında
elini tutan boynuna sarılan
sokuluyor mu göğsüne bebeler
büyüksün, dedesin, ninesin!
atalarınla yankılanıyor mu sesin
söylüyor musun bir türkü, bir gazel
baban gibi anan gibi... büyüksün!
işitiyor musun ezanı horozdan önce
çocuk sesi işitmiş gibi gülüyor mu yüreğin
büyüksün, yürü git, adamsın!..

M. Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1223219/buyuksun.html>

HAYALCİ

İyi bir adamım ben, bir hayalci...
İnsaf etmek lazım, hayalci sayılmaz palavracı
Biri kendini avutucu, öteki âlemi uyutucu...
Gâh padişah olurum, düzene nizam veririm
Gâh akıllı silâhlar yapıp Amerika'nın hakkından gelirim!
İyi bir adamım ben, bir hayalci...

Koyar mıyım denizde boğulsun bir kul
Çocuklar kalmasın yetim, analar kalmasın dul
Bomba atmak da kimin haddine, sessiz şehirler üstüne
Yazarım bir program, füzeler döner zalimin göğsüne
İyi bir adamım ben, bir hayalci...

Analizler sunarım insanlığa, derin
Hangi kılığa girersen gir, değil mi ki hür değilsin
Kurtarıyorum beşeri sonra, şirketlerden, holdinglerden
Cep telefonundan, sosyal medyadan, nice üç bin kâğıttan
İyi bir adamım ben, bir hayalci...

Saraylar gibi camiler yapıp boş bırakır mıyım?
Statlardan, at yarışlarından, meydanlardan
Çeker alırım ellerinden, toplarım köleleri bir bir
Özgür ruhlarla doldururum mabetleri, hem de beş kez
İyi bir adamım ben, bir hayalci...

Yapışırım yakasına insan zaafı üzerine tarla ekenlerin
Serbest piyasa, kapitalizm, kominizim, ha!
Yedirir miyim insanı hiç aç kurtlara
Başlarında paralarım tuzaklarını
İyi bir adamım ben, bir hayalci...

Adil bir düzen kurarım, herkes mesut, bahtiyar
Sonra derim: Uyan, uyan ey insan!
Yoktur Allah'tan başka tapacak
Yoksa kıyamet kopacak!

M.Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1223392/hayalci.html>

NEDİR BAST-I ZAMANI ŞU FANİ ÖMRÜN?

İnatçı bir ağaçkakanın
Gagaladığıdır zaman
Ya da dişli bir farenin
Biteviye kemirdiği an
Yahut akarsu gibi
İtmez bitmezdir zaman
Kimse bilmez yine de
Dün nerede?
Bugün nereye gidecek?
Biten ömrü daim kılacak
Sevgi şarabıdır ancak
Lâyemut bahçesinde yahut
Mecazın hakikatini görecek
Gönül meyhanesi ehlidir, bilecek
Nedir bast-ı zaman'ı şu fani ömrün

M.Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1223507/nedir-bast-i-zamani-su-fani-omrun.html>

NERDE ZEMHERİLER?

Bulutlar elektir durmaz kar eler
Dadaşım yol için kürtüğü deler
Geceler de uzun, top oynar cinler
Nerede zemheri nerede kışlar

Uşaklar gün boyu xizekle kayar
Nenem tespihiyle günleri sayar
Elleri koynunda yar göğe bakar
Nerede zemheri nerede kışlar

Çok üşür ahali vurur diş diş
Sakosuz, papaksız gidilmez iş
Yatsıdan sonra godu da beşe*
Nerede zemheri nerede kışlar

Kızaklar faytonlar zikzaklı gider
Buzda kaymak mı? beter mi beter!
Herkes çay içer demez ki yeter
Nerede zemheri nerede kışlar

Ne olduysa oldu kışımız bitti
Giden kara kışla eski hal gitti
Kar yok ki oyniyax biz itti bitti
Nerede zemheri nerede kışlar

*Godu Beşe, çocukluğumuzun kış gecelerinde sokak satıcısının bir bardak patlamış mısırı satarken söylediği söz.

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1223647/nerde-zemheriler.html>

AŞK VURA AŞK

AŞk vura aşk, bulana alkana gönül
Razı ola ulaŐa bin Őana gönül

Ysuf ola Őarb-ı aşk, kana gönül
Yakup ola nr-ı hasret, yana gönül

AŞk elinden Őaçların hep yola gönül
Yolmayınca kanlı yaŐla dola gönül

Ahlar çekip seherlerde gle gönül
Gl ačila, Őad ola hem gle gönül

Zikr i aşkla teselliyi bula gönül
Başka Őözle girmez asla yola gönül

M.Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1223822/ask-vura-ask.html>

OLDUĞU GİBİDİR HAYAT!

Hayat nedir?

İyilik kötülük hastalık sağlık
Biraz buğdaylık biraz arpalık
Her bugünün bir yarını var
Bugün zarar ise yarın kâr
Hayat bazen aşılmaz bir dağ
Ferhat'sa yürek, dağ bağ olur, bağ Şirin
Her dağın kenarı yol olur, yol şirin
Demem o ki olağandır olanlar
İşimiz mi? çaba ve sabır...
Bugün hava kapalı yarın güneşli
Olduğu gibidir hayat, merak etmemeli

M.Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1224049/oldugu-gibidir-hayat.html>

GÜVENLİK

Bak hele, ne diyeceğim sana;
Ekmeksiz susuz yaşarız da
Ahlaksız yaşayamayız hayatı
İçten içe düşünsek de
Söz vermeliyiz kendimize
'Kimseye zarar vermeyeceğim!'
Bak hele, ne diyeceğim sana;
Gündüz işinde gece uykusunda
Güven içindedir ahlaklı adam...

M.Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1224158/guvenlik.html>

TUHAF İŞLER!

Tuhaf işler var âlemde, tuhaf!
Güneş, zuhuruyla geceyi gizler
Gece, gündüzde yok olur
Gündüz de gecede...

Gece, gündüzün içine girer
Gündüz de gecenin...
Gece, gündüze hamile kalır
Gündüz de geceye...

Kavranamaz sayıda doğumlar
Ki, sonsuz hadiseler ırmağına akar
Kaotik devinimde duyulur Kuran
[italik]'kulle yevmin huve fi şe'n'*

M.T. Uzunyaylalı

*O, her gün bir iştedir." (Rahmân 29)

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1224282/tuhaf-isler.html>

HAKKI VAR

Envar çeşit bitkiyle dolu
bir bahçedir hayat,
herkes için kuruldu
bu nimet sofrası.
Her ağacın, her bitkinin,
dört mevsimde hakkı var;
çiçeğini açmaya,
kokusunu salmaya
hakkı var gülün,
meyvesini vermeye elmanın...
Yumuşak otların, sert ağaçların,
rüzgârlarla salınmaya hakkı var.
Hakkı var yağmurlarıyla
çayırları ıslatmaya bulutun.
Tavus kuşu renklerini gösterecek,
hakkı var, guguk kuşu ötecek,
kanarya vicdanıyla şakiyacak,
hakkı var, her varlık,
hür yaşayıp hür ölecek!

M.Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1224442/hakki-var.html>

SEVGİ

Sevgi suyu cana değdi
Sevgi yükü dalı eğdi
Sofra oldu şunca ağaç
Yiyip içip şükret haydi

Güneş yıldız şu da söğüt
Verir bize hepsi öğüt
Ayva sarı, bembeyaz süt
İçip aklet durma haydi

Başka değil sevgidir su
Çiçek böcek aslı hep bu
Sıfat çeşit özleri hu
Kulak ver de işit haydi

Sevgi ile yoğrulan töz
Akıl fikir bir de şu söz
Yoksa içte yanan bir köz
Sevgi yeli üfle haydi

Hak rahimdir gafil bilmez
Gafil kulun gönül gülmez
Sevgi hayat asla ölmez
Saç sevgini durma haydi

Talât yarın değil şimdi
Sevgi yoksa derdin ciddi
Seven kul cennete girdi
Sen de say sev yılma haydi

M.Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1224573/sevgi.html>

KÖY ODAMIZ

Erzurum'un yazları dar
Ne güz ne kış bahçesi var
Kapı soğuk dam boyu kar..

Pencerede sardunya al
Çiçeklerle dopdolu dal
Sal sardunya kokunu sal..

Soba çıt çıt tezek yanar
Kedim sarı iple oynar
Tepside yakutî bir nar..

Kireçli duvarda duran
Gül nakışlı kapta Kuran
Oku kuzum haydi davran..

Tavlı minder halı yastık
'Gagam*' da var tuzlu fıstık
Yadigâr saatim tık, tık..

Geçti zaman günler ile
Yaşamayan nerden bile
Kattım sesimi bülbüle..

M.TalâtUzunyaylalı

[italik]*Yöresel ağızda kuru meyve[/italik]

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1224778/koy-odamiz.html>

KÖYLÜNÜN NEŞESİ

İhtiyar bir köylü vardı
İçinde bahar gezdiren
Ne yana dönse güneş gibiydi
Bir aydınlık, bir ferah
Kıskandı bir genç neşesini
Sırrına ortak olmak istedi
Kendi hâlini önce söyledi:
Neye baksam görünür
Bir bedbinlik bir keder
Bunca dert varken âlemde
Gün aydınlığında hep yüzün
Kapına uğramaz mı hüznün?

Elma ağacına yaslanmıştı ihtiyar
'Ben şeker kamışiyim' dedi
'İçimdeki şeker de Rahman'
O'dur her derdime derman
Boş kuruntulara dalmam
Hele baş gözüme hiç kanmam
Yaklaş! Sırrımı sana ayan edeyim
Tutasın diye bir nasihat diyeyim:

Zâhire bakıp kabukta kalma
Ağacın içinde gizlidir elma
Her mevsim istersen bahar
Gir içeri, 'sen sen de bul karar'

M.Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1224972/koylunun-nesesi.html>

DAĞINIK 'BEN'

Kendimizi ifade edemedik
bilemedik ben kim
siyah ya da beyaz
insan olmak çölde
nedir bu insan olmak!

Kendimizi ifade edemedik
siyaset veya din
ev ya da sokak
da insan olmak
nedir bu insan olmak!

Kendimizi ifade edemedik
söyleyeceğimiz neydi
söyledik mi sözümüzü
bildik mi evvelini ahirini
nedir bu insan olmak!

Kendimizi ifade edemedik
kitlesele dağınıklıkta dağınık
kendimiz hakkında konuşamadık
kendimiz kim bilemedik
nedir bu insan olmak!

Kendimizi ifade edemedik
de temmuz sıcağında üşüdük
seninle de konuşmuyorum
kendimle de -ki soruyorum
nedir bu insan olmak!

M.Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1225080/daglinik-8216-ben-8217.html>

KEDİ İLE KÖPEK

Köpek, pırzola yerken söylendi,
tutamadı kendini iyice bir yellendi.
“Yiyip içip danalara döndük kedicik,
Sahibenin evlatları olduk, biricik!”
İpek yastığa yaslanmıştı, kedi.
“Öyle gözüküyor, mirim!” dedi.
Uzanıp sardalyesinden yedi.
“Acıyorum sahibeye, n’olcak hâli
Pek bize benzedi pak cemali!
Sahibeden geriye kalanı saysak;
Gardırop, mide ve barsak!”
Köpek, dedi: “Var gibi gözüküyor aklı!
Lakın sensin haklı; aklı, midesinde saklı!”
Kedi, papyonunu düzeltti ve zili çaldı.
“Çıksak mı şekerim, kuaför saatim!
Kalmadı takatim, üretim ve tüketim,
bir de her şeyin başı eğitim, mirim!”
Köpek doğruldu ve gerindi.
“Ben de sizinle geleyim, AVM’yi gezeyim
Para niçindir ki; giyim ve yiyim!..”

M.Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1225190/kedi-ile-kopek.html>

SELİMİYE CAMİİ ÖNÜNDE

Ecdadı anlamak için sana bakmalı ey Selimiye!
Dalar insan huzurunda berrak Türk ruhunu seyre
Kumruların meleklerle dem çektiği mermerinde aşikâr sanat
Her taşın cetleri iman coşkusuyla yükselten bin kanat
Akşam vaktiydi kızıl pembe ufuk lahutî bir fon olmuştu zatına
Yayılrken zümrüdî minarelerinden ilahî seda yükseldim katına
Görüp efsununu hayran olmayan var mıdır Sinan'ına?
Ey Selimiye! heybetli taşların zirvesi sensin bugün
Sana endam olan ruhlar ne aydınlık
O günler ne güneşli gün...

Mehmet Talat Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1225495/selimiye-camii-onunde.html>

Âlem gönül kadar geniş değilmiş!

Gözler baktığından niçin kaçıyor
Ya adımlar neden ara açıyor
Diller de sözden söze geçiyor
Âlem gönül kadar geniş değilmiş!

Çarşıda pazarda gezer durusun
Her ne ise arzun arar bulursun
Bezip bırakırsın işte sen busun
Âlem gönül kadar geniş değilmiş!

İster denizde ol ister karada
Nere gidip gelsen darlık orada
Bu can yabancıdır belli burada
Âlem gönül kadar geniş değilmiş!

Arkadaş! Yolcusun anla da uyan
Buralı değilsin gör ayan beyan
İmanla amelle var gönle dayan
Âlem gönül kadar geniş değilmiş!

M.Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1225743/lem-gonul-kadar-genis-degilmiis.html>

FİYAT VERMEYECEĞİM!

Kalabalıklar içinde tek başınayım
Gezdiriyorum avare gönlümü yine
Yorgun ısıklar çalan
Vapurlar geçiyor Boğaz'dan
Mavi kıyılarda rüyaya yatmış
Ahşap köşklerden, beyaz yalılardan
Peri kahkahaları dökülüyor avuçlarıma
Kızgın güneşin altında işveli yine
Bebek'in bebekleri, kıyı afetleri
Yeşil yaprağın koynunda
Dudağını açmış taze incir
Kışkırtıcı bu gün dünya
Ne inciri, ne köşkü, ne yalısı kıymetli
Ne Bebek'in avradı yine
Hepsi de verdiğim değer kadar değerli
Avare bir bigâneyim, fakat
yeryüzündeki en kıymetli şey benim
Üzgünüm! Fiyat vermeyeceğim
Değersiz bugün de dünya yine?

M.Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1225872/fiyat-vermeyecegim.html>

KARGANIN VERDİĞİ DERS

Dışarıda bir deli bahar
Çamların arasından süzülüyor güneş
Taze çimlerin üzerine yayılmış
kargalar, günlük geçim telâşında
Dikkatimi çekti bir karakarga
Sıkıştırmıştı gagasına kabuklu bir dâne
Yere bırakıp ayağıyla üzerine bastı
Boz tüylü boynunu çekiç gibi salladı
Kırdı nihayet onu ve afiyetle yedi
Bir gagası vardı karganın
Bir kara gagayla bir dünya kurdu
Evinin çalılarını onunla taşıdı
Parlak sigara jelatinini onunla açtı
Her yana baktı kuru her yaprağın altına
Söğüdün dibine yuvarlanan
Siyah naylon poşete bile
Tuhaf olan şu ki; buldu ihtiyacı olanı
*

O adam; kargaların arasındaydı
İki eli vardı iki de ayağı
İrice bir bedeni, üstüne üstlük aklı
Trafo binasına dayamıştı sırtını
Tekirdağ şarabı içiyor sigara telliyordu
Üstüne üstlük aklı da kesmezdi karganın
Kendi aklının kestiği kadar
Bu bana ders olsun dedi
Karga kadar gayretim olsun da
Mümkün mü aşım ekmeğim olmasın?

M.Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1226051/karganin-verdigi-ders.html>

PARA

Öyledir! Gelimli gidimli dünya!
Paradır herkeste biricik hülya
Kiminde yok, kiminde balya balya
Para hayat için hayatsa para!

Ondan değerlisi daha çok para!
Varsa mangır, ulaşılır her bala
Yoksa mangır, beyim! avucun yala
Uçuran konduran kanattır para!

Sesini yükselt, a!.. ister ver emir
Para narında taş!.. gör nasıl erir!
Kimin ki nesi var, paraya verir
Ağlatan inleten!.. garip ki, para!

Sıra sıra olur hanımlar beyler
Parası olana pek saygın derler
Sorma daha sorma her nane yerler
Doğruyu yanlış cem eder para!

Boş verip yasayı gözet kasayı
Bil paradır yapan anayasayı
Döşet akşamları keyfle masayı
Nizam-ı âlemi yıkan şu para!

Her şeyimiz para, ne basit dünya
İman, ahlak, sevgi, oldu mu riya?
Bir çoğun dörtnala bir çoğun yaya
Cennet cehenneme koşturan para!

Tevil etme, kuluz, kuruş putunun
Bak, ne var içinde iman kutunun?
Meczupları olduk döviz puştunun
Ölen de giderken der para para!

Hayat eşitlendi çok para ile
Akıbet ne olur Talât ne bile
Akçeli mendille gözyaşın sile
Arkadan güldüren sövdüren para!

M.Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1226160/para.html>

KALK KERVANCI!

Kalk kervancı şafak söktü
Ufuklara hüznü çöktü
Gönül bağı gazel döktü
Yâr yolundan kaldık aman!

Kalk kervancı şafak söktü
Aşılmaz yol belim büktü
Umut kuşum şaşır ürktü
Yar yolundan kaldık aman!

Kalk kervancı şafak söktü
Baht yıldızı ele güldü
Âşıklar hep yolda öldü
Yar yolundan kaldık aman!

M.Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1226312/kalk-kervanci.html>

MUSA

Tur-i Sina'da bir Musa
Savt-ı ilahîyi duysa
Ateşi kalbine koysa
Bin Firavun para etmez!

Buzağıdan sesler gelse
Ateş-i Tur ona değse
Mümin bu sırrı bir bilse
Bin Samiri para etmez

Kimde ki var Lât-ı Menât
Şeytan ona taktı kanat
İns-i cin hep okur lânet!
Bin Lehep bir para etmez

İbrahim'e geçti ateş
Ey Habibim! durma yetiş
Koydu mu Bâbil'de fetiş
Bin Nemrut bir para etmez!

Kalpte varsa nur-i iman
Korkma! Olmaz halin yaman
Sarsılsan da zaman zaman
Bin şeytan bir para etmez!

Taparsan başka ilaha
Çare bulunmaz salaha
Talât teslim ol Allah'a
Gayrisin bil para etmez!

M.Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1226440/musa.html>

BÜLBÜLÜN UYARMASI

Yakamozlu deniz kıyısında
Perilerin oturduğu bir yalı vardı
Hakiki ya mecazi bahçesi cennet
Göllerinde nergis açardı
Sardunya, açelya, şakayık
Akasya, menekşe, zambak
Envai çeşit gül çiçek...
Her yana ıtırlar saçardı

Tanrı bir günlük bilinç verdi her birine
Düştüler suretlerinin derdine
Kendilerinden bildiler hüsnü
Oldular kuyruğuna âşık tavus!
Unuttular güneşteki efsunu
Tanrı gizleyince ışığı
Değişti her birinin bakışı
Göstermeyince aynalar
Yükseldi bahçeden vaveylalar

Bir bülbül vardı dalın ermişi
Bahçenin bilge dervişi
Zikri fikri olmuştu ebedi
Ben yoğum, 'sen varsın sen' ey bedi
Hallerine bakıp ah eyledi
Sırlarından ince bir şey söyledi:

Nakkaş-ı Ezel gergefinde nakışız
Rahman'ın basarında bir bakışız!
Güneşsiz gecedir suretiniz
Güneşli gözdür sîretiniz!

Olayın şahidi periler
Gördüklerini dediler:
Dalda bir ışık peyda oldu
Bülbülün yerine bir ışık doldu

M.Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1226639/bulbulun-uyarmasi.html>

OĞLUM MESUT!

Elinde akıllı telefon
Yorulunca internet ya da TV...
Haydi, bahçeye gel, tabiat daha iyi
İçerden çıkmak istemiyorsun, niye?
Hareketsiz kalmak, böyle biteviye...
Öğlen güneşine çık hiç olmazsa
Çınarla beraber sıcak çime gölge sal
Kon bir dala sende, kuşların şarkısına katıl
Çekme, böcekler ziyaret etsin elini
Nisan yağmurlarında olsun ıslan biraz
Dokunsun bırak, okşasın yüzünü meltem
Dolunayın ışığında yıkan iyicene
Semaya bak, derin göğe, ta yıldızlara
Oğlum, Mesut;
oturan hangi boğa mesut?
Uzat elini uzat, bak dalda tomurcuk kiraz
Yaşa biraz kardeşim, yaşa biraz!

M.Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1226827/oglum-mesut.html>

KIRKAYAK

AVM'ler, kahveler, lokantalar bi-idrak
başka yere çıkmıyor caddeler, kısrak
şehir deviniyor; yorgun bir kırkayak
susturmak için ruhunu süsten medet umarak
boyalarla, ipeklerle, plastiklerle avunarak...
Şehir deviniyor; yorgun bir kırkayak
nezahet ve mahremiyet kaldırımına basarak
yürüyor; hayır çiğniyor, taştaki aksini
şehirle deviniyor yorgun bir kırkayak
iliştirilmiş bir nesne olduğunu hissederek...

M.Talât Uzunaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1226983/kirkayak.html>

ÇARE DOKTOR!

Herif zatlar şerif oldu
Şerife itibar yoktur
Kötü iyiye denk oldu
İyiye itibar yoktur
Bu derde bir çare doktor

Cahil âlime denk oldu
Âlime itibar yoktur
Zalim dünyaya baş oldu
Adile itibar yoktur
Bu derde bir çare doktor

Ekip biçmek 'hekât' oldu
Rençpere itibar yoktur
Faiz, repo makbul oldu
Emeğe itibar yoktur
Bu derde bir çare doktor

Bağ bozulup beton oldu
Bahçeye itibar yoktur
Patika yol cadde oldu
Caddeye itibar yoktur
Bu derde bir çare doktor

İnkâr imana denk oldu
İmana itibar yoktur
Medyum akla rehber oldu
Akıllıda onur yoktur
Bu derde bir çare doktor

Erkek adam kadın oldu
Erkeğe itibar yoktur
Her yana sapkınlık doldu
Normale itibar yoktur
Bu derde bir çare doktor

Starlar bir ilâh oldu
İlâha itibar yoktur
Statlar hep mabet oldu
Mabede itibar yoktur
Bu derde bir çare doktor

Rakı, viski makbul oldu
Ak süte itibar yoktur
Kahve birahane oldu
Kahveye itibar yoktur
Bu derde bir çare doktor

Milletimiz 'halklar' oldu
Millete itibar yoktur
Devletimiz şirket oldu
Devlete itibar yoktur
Bu derde bir çare doktor

Talat ahir zaman oldu
Zamana itibar yoktur
Gaflet coşup derya oldu
Tövbeye itibar yoktur
Bu derde bir çare doktor

M.Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1227191/care-doktor.html>

SEHER VAKTİ

Vakt-i seheri çok kolla
Gözyaşınla name yolla
Rabbim deyip hele ağla
Viran kalbin bahçe olur!

Boşa çekersin ah u zar
Her işte çok hikmeti var
Sabredene her işte kâr
Sabırsız kul pişman olur

Zahirin halk, batının Hak
Bu hikmetle nefsine bak
Zikir, fikir lâmbanı yak
Karanlığın aydın olur!

Âlem bu ki, kimi cefa
Ardından söker hem sefa
Her ne olsa göster vefa
Vefalı kul sultan olur!

Eğer ki yok, sabrın saman
Savrulursun halin yaman
Akıp giden 'sensin zaman!'
Kıymet bilen cevher olur!

Talât gördü, budur dünya
Başı hülya sonu hülya!
Teslim-i can etti Hu'ya
Bekler sonu nice olur!

M.Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1227344/seher-vakti.html>

NE BİLSİN HAMLAR?

Ses veren yüce dağlar
Anamdır yağar çağlar
Yarama merhem bağlar
Ne bilisin bunu hamlar

Arkamda durur, serhat
Dağlarım deler, Ferhat
Yolumda ölür, rahat
Ne bilsin bunu hamlar

Uzaktan beni görür
Rüzgâra siper olur
Görmezse koklar bulur
Ne bilsin bunu hamlar

Anamdır gözüm nuru
Melekten özge huyu
İçi dışı dupduru
Ne bilsin bunu hamlar

Hayata oldu mana
Verildi Cennet ona
Vefada kaldı bana
Ne bilsin bunu hamlar

Boş yere gezme diyar
Bulunmaz başka bir yar
Anadır bize miyar
Ne bilsin bunu hamlar

Anadan önce anma
Elleri candan sanma
Dost bilip sakın kanma
Ne bilsin bunu hamlar

M.Talât Uzunyaylalı

Ahmet Kara Bey'in güzel katkısı, sağ olsun:

Anam candır canıma
Sevgi katmış kanıma
Bil kurbanım ben ona
Ne bilsin bunu hamlar

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1227526/ne-bilsin-hamlar.html>

DENİZ VE BALIKÇI

Bir balıkçı vardı, denize tutkun
Yelkenlerini şişirirdi rüzgâr
Dolaşırdı gemisi dört bir bucakta
Bazen balık çıkarırdı denizden
Bazen de inci
Bir gün deniz fırtına oldu
Fırtına deniz
Gemi balık oldu
Gemici inci
Çırpındı yüzmek için balıkçı
Deniz güldü aşığına
Bu ne sadakatsizlik? dedi
Hayatı mı var balığın, denizsiz?
Dur da öl bu denizde
Deniz ol, a vefasız!

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1227704/deniz-ve-balikci.html>

SEYAHAT

Niye böyle bilmiyorum
Seyahate çıkacak adam gibiyim
Seyahatte olsam bile...
Ve duymak o esrarlı fısıltıyı
Göz için iyi bir şey arıyorsan gel beri
Çekilmek sonra seyahat ipliyle
İmgeler ardınca oradan oraya
Lakin nereye gitsem
Akşam ve sabah hep orada!
Biliyorum, biliyorum
Bir yerli olmak en iyisi
Fakat o yer neresi?

M.Talat Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1227884/seyahat.html>

BİLEN VAR MI?

Eğriyi doğruya kattı
Hidayet güneşi battı
Huzurla uykuyu yattı
Uyanır mı, bilen var mı?

Batıl hakka kılındı eş
Makbul nesne! yiyildi leş
Küle döndü kalpte ateş
Savrulduğun bilen var mı?

Herkes çatar şuna buna
Yol yok ki gitsin yoluna!
Ahir zaman derler buna
Dehşetini bilen var mı?

Çayırlar verdi heyecan
Anlamadın ey babacan!
Tek sürü var, tek bir çoban!
Gafletini silen var mı?

Sahipsiz mülk nerde, Talât
Kulak BUL da hakkı anlat!
Rehber oldu Lât'la, Menât
Kâbe'sini bilen var mı?

M.Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1228077/bilen-var-mi.html>

KÜMBET*

Bir vardır bir yoktur ey kümbet nasın
Dolar boşalır da boş kalmaz tasın
Ahretten habersiz kul tutar yasın
Sana bel bağlayan aldanır kümbet

Gül ile bülbülün coşkusu serde
Göklerin güneşin dünyan hep perde
Gezersin perdede keyfin her yerde
Sana âşık canlar ya nerde kümbet

Kümbet barınak gel etme tapınak
Taptığın nefsendir ey bak avanak
O ne emrederse tutarsın çanak
Çanak yalayanın ya nerde kümbet

Dünya din içindir ya niçin hilkat
Ne dini! dinara kesbi liyakat
Melekler gelince başlar mülakat
Dinar yığınların ya nerde kümbet

Gardaşlar! uyanın zaman geçiyor
Ecel denen tırpan her gün biçiyor
Kalmaz bir kabile konan göçüyor
Şehirler şairler ya nerde kümbet

M.Talât Uzunyaylalı

*Dünya

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1228262/kumbet.html>

CEMAL SAHİBİ VE AYNA*

Bir gün bir cemal sahibi
Bir ayna yapıp ona baktı
Gönlü kendi hüsnüne aktı
O gün cemal aynaya
Ayna cemale meftun oldu

Ayna dile gelip söyledi:
Cemalin oldu cemalim
Kemalin oldu kemalim
Sen bana baktıkça
Ben sana bakarım
Ezelden âşık-ı sadığınım

Cemal sahibi dedi:
Ey Ayna! Ne yücesin sen de
Kıldım seni kendime bende

...

Raviler der ki Cemal ile Ayna
Ezelden birbirine müştaktır
Sırlara aşına bir pir ise dedi ki:
Her ne var âlemde Aşktır.

M.Talât Uzunyaylalı

*Yaratan ve yaratılan ilişkisine dairdir.

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1228431/cemal-sahibi-ve-ayna.html>

AH BU GÜNLER

Ah bu günler bu günler
Sıra sıra ünlüler
Gelip geçti zamanda
Yakaları güllüler

Dünya heves, oyalar
Eller dolu kovalar
Dolan kova nerede
İnek dolu ovalar!

Dünya senin, nedecen!
Bırakıp da gidecen
Ölüm ölmez bilirsin
Hangi yüzle dönecece

Ey Talat! gafil gezme
Nefsten başkasın ezme
Ömür biter, sezersin
Aman kulluktan bezme

M.Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1228598/ah-bu-gunler.html>

ANNEM'E

Mezarın başında seyrettim, durup
O güleç çehrenle bana bakarken
Munis seslenişin ruhumda duyup
İçime içinden sevgi akarken..

Mermer midir mezar kuru bir toprak
Yaşarım yaşarsın gönlümde anne
Rüzgârda savrulan şu sarı yaprak
Bilir ki baharla doğarım yine..

Ölünce çekildin hasret dağına
Melülce bakarım ardınca anne
Ben de yakalanırım ecel ağına
Kavuşmak için sana, girerim sine

Bilirim anneler sevgi gözesi
Her çocuk yıkandı bu suda anne
Ah! Sen olmayınca, kimin var nesi
Yavrum der de yolum beklersin gene

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1228812/annem-8217-e.html>

YA MUHAMMED!

Ak gözenin suyuydu senin bize sunduğın
Bir tandır ekmeğiydi soframıza koyduğın

Taze bahar gülüydü gonca misal ümmetin
Âlemin bülbülüydü ihlaslı müminlerin

Olduk kalaysız bakır inandık her yalana
İman evi tam takır uğradık bin talana

Noldu ki olduk ağyar kim bula bizde mana
İflas ettik kâr sandık güya ümmetiz sana

Kul kula oldu köle izzeti verdik sele
Kurudu ruh kökümüz döndük garip bir çöle

Hak emrin yerde durur insanda hâlâ gurur
Ölmüş gönüllerde nur vehmeder bir de sürur

Cehl ile doldu âlem işimiz oldu isyan
Bahane midir nisyan vallahi sonu hüsrân

Kıldık ömrü heba çekeriz nice cefa
Kıl Muhammed'e vefa elbet bulursun sefa

Habibi kıldı Huda olma sen ondan cüda
Gezip durma beyhude Muhammed'e ol feda

Ara bul rızayı Hak Muhammed aynadır bak
Çerağ-ı Ahmed'i yak koyma gönülde nifak

Nur-u Muhammed'dir dü-âlemi pür nur eder
Muhammed'e ermeyen zulmet-i küfre gider

Talât aciz bir geda kırık kalpli bir seda
Yâre oldu müptela canı Resule feda

M.Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1229016/ya-muhammed.html>

DERVİŞ VE GÜNEŞ

Gündüzünü gecesinde kaybetmiş
Bir derviş vardı Güneş'e âşık
Leylâ Mecnun'a nasıl kible olmuşsa
Güneş'te Derviş'e öylece kible olmuştu

Fakat ne yana yüzünü dönse Derviş
Gece yahut yıldızlı gece idi selâm verdiği
Ah edip durmadaydı dağ başlarında
Kara da kalmamıştı kar rengi kaşlarında

Bir türlü gözüküyordu beklediği şafak
Her sadık gibi yetişti ona da imdadı ilâhî
Dervişin hâline aşına bir yıldız yere indi
Lütuftan ve ilimden çok söz etti

Derken Tûr Dağı'ndan tulû etti Güneş
Musa gibi bağırıp yere düştü Derviş
Uyanıp baktığında yıldızlı gece idi zaman
İhvanlardı başında soluksuz bekleyen

Sordular: Gördün mü Leylâ'yı ey bahtlı?
Ah edip başını salladı Derviş; dedi:
Öyle zuhur etti ki ben yok oldum!
Leylâ gördü beni ben kör oldum!

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1229191/dervis-ve-gunes.html>

KIŞ BAHAR OLUR

Dünya sınav yeri çoktur cefası
Var ise gönülde iman ziyası
Gider cefa gelir zevk u sefası
Kul Rabbin bilirse kış bahar olur

Dünya gurbet eldir yaşa gariban
Bazen nevâ söyle bazen araban
Sen nasıl dilerse öyledir devran
Kul Rabbin bilirse kış bahar olur

Nefs denizdir karıştın çok tufana
Düşünmedin! ne koyacan mizana
İman yoksa kim erer ki irfana
Kul Rabbin bilirse kış bahar olur

Bir gün gibi zaman vakitler geçer
Sormazsın gelenler nereye göçer
Eken bu tarlayı elbette biçer
Kul Rabbin bilirse kış bahar olur

Dersin gece ayrı bak gündüz ayrı
Talât da der ki yok Haktan gayrı
Beş vakitte ezan ya neye çağrı
Kul Rabbin bilirse kış bahar olur

M.Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1229350/kis-bahar-olur.html>

AŞK-I RUHANÎ

Düzeltemek istersen hâli
Şarab-ı aşkı ruhanî
Siler kalpteki buhranı
Puthâne'yi mescit eder

Doğruyu tut eğriden kaç
Nefs yüzüne topraklar saç
Başka değil budur miraç
Çakılların cevher eder

Hâlin şeytanî rahmanî
Rahmanî de bil dermanı
Arama başka fermanı
Derman seni dertsiz eder

Ah vah ile ne işin var
O ki nefsten fuzuli zar
Nefse kulsan etmedin kâr
Dam-ı şeytan iflas eder

Talât bırak seni beni
Hak sever hakkı seveni
Kulun yer ise geveni
Cinan'ını nîrân eder!

M.Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1229536/ask-i-ruhan.html>

FUAT SEZGİN'E...

O Şark'ın evladı
o sezgin fuat!
İlimle fikirle
yaptı fütuhât

Mavera göğünden
kutlu bir seda
Ömerce, Fatihçe
kâmil bir eda

Miras-ı Kuran'a
oldu pervane
dedi medeniyet
borçlu İslam'a

Eseriyle müessir
azim bir hisar
Alemdar-ı Resul
bir Pertev nisâr

Cehdetti durmadı
şunca bir zaman
İspat etti sözün
yüz çilt eserle

Gülhane parkında
kutlu bir çınar
yahut bengisu
lahutî pınar

İftiharı oldu
mazlum milletin
yakıştı İstanbul
bir taç başına

M.Talât Uzunyaylalı

*Cumhurbaşkanlığı genelgesiyle 2019 yılı "Prof. Dr. Fuat Sezgin Yılı" olarak ilan edilmiştir,

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1229675/fuat-sezgin-8217-e-8230.html>

KALMAZ YERDE AHIMIZ BİL!

Susuz bırak kovamızı
Çöle döndür ovamızı
Tanrı görür davamızı
Kalmaz yerde ahımız bil

İnsanlar yandı kül oldu
Evi barkı tuz buz oldu
Gül yanaklar ya nic'oldu
Kalmaz yerde ahımız bil

Yerden ateş gökten ateş
Gıdan alev suyun ateş
Petrol olmuş sana fetiş
Kalmaz yerde ahımız bil

Sevgi söküp nefret ektin
İnsan mısın kanlar döktün
Çoluk çocuk ciğer yaktın
Kalmaz yerde ahımız bil

Derdin davan bolca akçe
Tankın topun olmuş kepçe
Zulümle yeşertin bahçe!
Kalmaz yerde ahımız bil

Sanıyorsun, ettim çok kâr
Kâr olur mu hiç âhûzâr
Dünya olmaz, ukbası var
Kalmaz yerde ahımız bil

Sen kırdıkça biz ekeriz
Yok olmayız kök salarız
Bir gün yakarı tutarız
Kalmaz yerde ahımız bil

Büyütür çok Rabbim bizi
Cehenneme koyar sizi
Döversiniz orda dizi
Kalmaz yerde ahımız bil

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1229863/kalmaz-yerde-ahimiz-bil.html>

MOR TEPELERİ BEKLEYENLER!

Gün batımının ötesindedir evim
Bekliyorum, gelince saatim
Evime gideceğim...
Mor tepeler insanlarla doludur
Ufka bakıp yalnız yaşar her biri
Yalnız ölmek için yolu gözlerler
Önden gidenlerse geceleri çıkar
Yıldız olup göz kırpar
Mor tepelerde bekleyenler
Maveradan alınca haber
Artık karanlıktan ürkmezler...

Gün batımının ötesindedir evim
Bekliyorum, gelince saatim
Evime gideceğim...

M.Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1230017/mor-tepeleri-bekleyenler.html>

HAYAT

Gerçekten bir masal gibi
Bir varmış bir de yokmuş
Doğar batar insanoğlu
Bir vakitlik güneş gibi

Nedir ki yaşamak sahi
Yiyip içmek gezip tozmak
Avuçtaki musluk suyu
Kayıp gider bir an gibi

Fani her ne varsa fani
Onca gelen nerde, hani?
Yine de yaşadık yani!
Tatlı rüya görmüş gibi

Ölenlerden öğrendik ki
Ölmez olan muhabbetmiş
O da vicdan tesellisi
Bir çocuğun yüzü gibi

M.Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1230172/hayat.html>

A KIZIM!

Kalem alır kaşın gözün yazarsın
Sırma saçın ince ince tararsın
Kime öyle alttan alta bakarsın
Bel bağlanmaz bu feleğe a kızım!

Kendini kendine ilâh yaparsın
Kemalin yok, cemaline taparsın
Siret suret olur sen de şaşarsın
Bel bağlanmaz bu feleğe a kızım!

Bahar bâki kalmaz kışa göçersin
Anadan babadan yardan geçersin
Ne ekersen deste deste biçersin
Bel bağlanmaz bu feleğe a kızım!

Nisan çayı gibi durmaz çağlarsın
Hep güleceken sanma nice ağlarsın
Al yeşil çekilir kara bağlarsın
Bel bağlanmaz bu feleğe a kızım!

Âleme tan eder gafil gezersin
Talât niçin söyler gülü üzersin
Yaklaşan guruba bakıp sezersin
Bel bağlanmaz bu feleğe a kızım!

M.Talat Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1230322/a-kizim.html>

HERKES YALNIZ GÖRÜR RÜYASINI

Bir adam
Yazıyor çalاکalem
Bakmıyor ne sağa ne sola
Umurunda değil el âlem
Dalmış kendi dünyasına
Toz kondurmaz hülyasına
Bakıp durdum görür diye
Ortak kılar rüyasına
Kaldırdı tasalı başını
Saklamadı gözyaşını
'Üzgünüm dostum!' dedi
Herkes yalnız görür rüyasını

M.Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1230867/herkes-yalniz-gorur-ruyasini.html>

RAMAZAN SEVİNCİ

İnancın sevincin ayı ramazan
O saldı âleme kulluk coşkusu
Kaybetmedi asla onda kazanan
Zulmet nura döndü işin doğrusu

İç emri verince her yandan ezan
İçtiğin su değil bil ki bengisu
Oruçla, zekâtla ameller kazan
Kiri yıkar düşün başka hangi su

Rabbin verdi sana 'berat' hediye
Sevinç gözyaşları döksen yeri var
Kulluktan kaçtın a! bilmem ne diye
Kimi bulacaksın, kim olur ki yâr

İkramın zirvesi Kadir Gecesi
Sofrada olana yetişti nasip
Cennetlik kul oldu gör ki nicesi
Affeder günahın o yüce Hasip

Amandır Talât kulluğa devam
Gönlün uyanıksa her gün ramazan
Günde beş kez deki işte bu davam
Nefsim azı şeytan hem arabozan

M. Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1231725/ramazan-sevinci.html>

DEMİRİN BIÇAK OLMASI

Pehlivan soyundandı demirci
Körüklerdi erkenden ocağı
Sonra araştırdı köşe bucağı
Gözüne kestirdiği demiri
Ocağın ateşine sürerdi
Himmet eder demiri döverdi
Sabreden demir ünsiyet peyda ederdi

Küt bir demir yıllarca
Manzarayı izledi
Fitratındaki sırrı gizledi
Bir gün dile gelip söyledi:
Ey demirci! Ateşim ben!
Kardeşlerimin rengindedir rengim
Var mı bu dükkânda bir dengim!
Müşterisiz mal gibi ettin beni zayı!
Konuştu daha sözler ki hepsi havai

Demirci dedi: Olmadığın şeyi söyleme, ayıp!
Bunca yılın geçtiyse bu hodkâmlıkla, kayıp!
Onu narlı ocağın koynuna sundu
Kibrini ateşle yuydu sıfatı kızıl nar oldu
Dedi, ey demir! Şimdi ilk sözün caizdir, söyle:
'Ben ateştenim ateş de benden!'

Demirci insaf etmedi çaldıkça çaldı
Tövbe ettikçe demir ocağın alını aldı
Doldu vakti güneş gibi ışık saçıldı
Gitti soğukluğu geldi yüzüne sıcak
Mayası aynı kaldı vasfı oldu bıçak

M.Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1231997/demirin-bicak-olmasi.html>

HUZUR ARIYOR KALBİM

Bildiğiniz gibi her şey Eminönü'nde
Egzoz dumanlı ihtiyar cadde ve sokaklar
Nefesler bira kokulu boyalı yine dudaklar
Vapurlarla giden martılarsa yine öyle, hava renginde
Yok yine de mülk-i saadette bu şehrin denginde

Ne arıyoruz ve niçin bulamıyoruz bu şehirde
Git ve gel... Huzura geçit vermiyor yollar
Şaşkın ördek hepsi de, hepsi de ben gibi garip kullar
Ölüp gideceğiz her hâl bu İstanbul ahenginde
Yok yine de mülk-i saadette bu şehrin denginde

Biliyorum, kalbim aslında huzur arıyor
'Heyyelel felâh' çağrısı yüreğimi sarıyor
Yaşlı gözlerim sonsuz göklere bakıyor
İstanbul düşüyor yâdıma hayâl deminde
Yok yine de mülk-i saadette bu şehrin denginde

M.Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1232129/huzur-ariyor-kalbim.html>

CEMİYET VE İDRAK

Adam “Ben kimim?” diye sordu
Bilgin sessizce durdu
‘Cemiyetsin!’ dedi
Adamın anlaması gecikti
Bilgin baş eğip iç geçirdi
Dedi: Cemiyete uyarız;
sesimizi cemiyette duyuyoruz!
Her insanla her an
Yeni bir ‘Ben’ kuruyoruz
Adam başını dikti
İdraki bitti!
“Anladım!” dedi
“Ben, bukalemunum!”
Bilgin tebessüm etti
Kalkıp camın önüne gitti
Dedi: ‘Ben’ler caddesine’ gelip bir bak
Akıl fenerini de iyice yak
Şekil alıyorsun bana bakıp
Şekil alıyorum sana bakıp
Ötekiyle kuruyoruz yeni bir Ben
Ben olmadan olabilir misin Sen?
“Akıl, his, Ben’in temeli değil mi
bunlardan gayri mi cemiyetin rengi?”
Saydıkların potansiyel kuvvet
Cemiyette zahir olur, fehmet!
Şey’lerle çalışır, his ve akıl
Başka söz bulamam, haydi yıkıl!
“O zaman Ben, Sen’im; Sen de Ben!”
Be adam! Ben olmasam sen
Sen olmasan ben olamam!
Sen’in için oynarım rolümü
Ben’im için oynarsın rolünü
Beklerim yolunu
Beklersin yolumu...
“Madem cemiyet inşa ediyor beni
samimi kılacak ne var ki, beni seni?”
Cemiyet müteahhidimiz
Karşı çıkamam sana
Nasip olmaz samimiyet
Ne sana ne de bana!
Kitle benim düşüncem
Ben kitlenin fikri
Haydi, git ki, kimse idrak edemez
Bu, Ben’in zikri
Nafile söz söyledi gelen giden
Tanrı’dır kendini şey’siz idrak eden

M.Talât Uzunyaylı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1232249/cemiyet-ve-idrak.html>

YAPRAK

Rüzgâr çalınca ısıık
dalından indi yaprak
Öyle hafifti ki
rüzgâr onu kaparak
savurdu köşe bucak
Canı yandı
örselendi yaprak
Annesine baktı ağlayarak
Böyledir dedi, anne:
akılsız öğrenir
her rüzgârıla savrularak!

M. Talât Uzunyaylı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1232566/yaprak.html>

MİDE MABEDİ!

Herkeste var artık koca bir karın
Karınlarla çıkar tadı sofranın
Vız gelir karına tipi boranın
Tevekkül de nedir inlerken karın?

TV'ler karına adanmış hizmet
Ne duruyorsun, ye! hep sana kısmet
Doyar mı ki karın hele bir fikret
Tevekkül de nedir inlerken karın?

Randevuyla gider yemeğe beşer
Her karın sahibine oldu mu şer
Çok yiyen eliyle mezarın eşer
Tevekkül de nedir inlerken karın?

Sofradan sofraya olmuşken mazhar
Karına kulluğun etmişken izhar
Aleyhte olma kem deme zinhar
Tevekkül de nedir inlerken karın?

Mide mescit oldu gör ki her kula
Ruhu sattık şiş karına bir pula
Yerdiğimiz tamah tamahsa bela
Tevekkül de nedir inlerken karın?

M.Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1232760/mide-mabedi.html>

VAY AMAN!

Yine başım duman
Yüreğim keman
Muhâlif rüzgârım
Eser dururum
Zaman zaman
Vay aman
Vay aman!...

M.Talât Uzunyaylı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1232981/vay-aman.html>

TAŞLAMA

Ruhta olunca sefalet
Hak getire hak adalet
Herifte var her melanet
Koyun keçi evliyası!

Alıp sattığı şu dünya
Benim dedikleri hülya
Gördüğü hep fasit rüya
Koyun keçi evliyası!

Danslı zikirde marifet
Dilinde bir söz hakikat
Ne gezer kalpte taharet
Koyun keçi evliyası!

Çektikleri mal mülk yası
Kat kat olmuş gönül pası
Netsin buna hamam tası
Koyun keçi evliyası!

Suyu kurumuş derede
Yüzen balıklar nerede
Uyana Allah verede
Koyun keçi evliyası!

Şeriata uyan yoktur
Yalandan evliya çoktur
Talât gördü karnı toktur
Koyun keçi evliyası!

M.Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1233195/taslama.html>

ÖĞÜT

Gel ey mecnun zayi etme
Ömür nakit zarar etme
Tut sözümü keder etme
Dön Allaha gitme terse

Dostlar yıldız aktı yitti
Aylar yıllar vardı bitti
Duvarda takvimler gitti
Dön Allaha gitme terse

Bahçelere salkım sümbül
Olmadınsa güle bülbül
Bekler misin bir de ödül
Dön Allaha gitme terse

Görmek için verildi göz
Mana buldu yürekte söz
Saman değil buğdayda öz
Dön Allaha gitme terse

Yürekler hep sevda dola
Para değil sevgi bula
Aman! aşksız çıkma yola
Dön Allaha gitme terse

M.Talât Uzunyaylı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1233605/ogut.html>

SARIL FARZLARA

Nafilenin olsa da pek şöhreti
İbadetin yok yılbaşı bileti!
Çok sıkılır canlar kalır zilleti
Farzlara sarıl da deme el aman!

İster darlık olsun isterse bolluk
Görevin iyilik Allah'a kulluk
Farz ibadet yeter yolcuysan yolluk
Farzlara sarıl da deme el aman!

Farzların sevgisi varsa yürekte
Hakkın rızasına erdin elbette
Yoksa geldin ağaç gittin kereste
Farzlara sarıl da deme el aman!

İbadetsiz kulsan kapanmaz yaran
Allah ne emretti yapmaya davran
İsyansız gün bayram bakisi buhran
Farzlara sarıl da deme el aman!

Ey Talât! yakındır kurulur divan
Kopsun da gör hele mahşerde figan
Farzdan geçenler cennete revan
Farzlara sarıl da deme el aman!

M.Talât Uzunyaylı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1234481/saril-farzlara.html>

TARİH ZAMAN

Çökmüş baraj suyu gibi akar zaman
Karşı konulamaz baş edilemez ferman
Varlar yok olur, herkes söyler el aman
Ölmenin tesellisidir 'tarih zaman'
Amaç uğruna ne yaptın, adı tarih
Şahsi hayatlar örnektir, ders sahih
Kimi güler, kimi de ağlar, bu talih
Ölmenin tesellisidir 'tarih zaman'
Zihne eklenir önemli her an
Zihne kaç da teselli bul, maziyi an
Mazı, şahsi tarih, sen hayale kan
Ölmenin tesellisidir 'tarih zaman'

M.Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1235005/tarih-zaman.html>

PASAPORTSUZ GİRİŞLER

Rüzgârların pasaportu yok sanırdım meğer
kuşlar ve balıklar da pasaport taşımazmış
Karakış önü geçti semadan son göçmenler
Uğurladım yine de her birini Palandöken'den
Duydum! Hamsiler de izinsiz çıkmış Marmara'dan
Ne bayrak takan var ne tanıyan sınır
Ne olacak kardeşim sahipsiz memleket
Şimdi gel de olma sinir
'Beynelmilel şehir olmak iyidir'
dedi bir akı evvel 'küresel köylü ol'
Bak şehirlerde azim bir inkılap...
Yabancı ağaç girişi de yeni bir dalga
Ne hoş! Erzurum caddelerinden çekildi
evvelkiler karaağaç akasya kavak ve söğüt
göçmenler süs eriği ve elması her yanda
Kavşaklarda refüjlerde yükselen mavi ladin
Sarıçamlar aşına yüzler gibi ilgisiz
Salınmakta etrafta gezginci ağaçlar
Eski yüzler alacakarga karakarga serçe
kumru ve bir de ben çamlıkta
Eski hikâyelerle demlendik
Yaş da ilerledi dedik
Göçmenlerden dertlendik
Yeniye aşinalık pek güç
Böyle karar verdik!

M.Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1235693/pasaportsuz-girisler.html>

VARLIK

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1235847/varlik.html>

HADDİNİ BİL!

Bahar yaz gibidir geçer Şu devran
Eylen hele hâlin eyle bir seyran
Gafil olma beyim kula hoş davran
Adalet haddini aŐmamakmiŐ bil!

İfrat tefrit, ikisi iki rezil
Nice nice zulme oldular menzil
Sıfatın zalimse sensin azâzil
Adalet haddini aŐmamakmiŐ bil!

Zatını bırak da at sağa sola
Zulümden fenası acep ne ola
Adaletten iyi ya kul ne bula?
Adalet haddini aŐmamakmiŐ bil!

Hadsizin elinde haraptır dünya
Ne hak ne hakikat hep cila boya
Riyadır bu düzen etmez ki ihya
Adalet haddini aŐmamakmiŐ bil!

Talât neresidir en güzel belde
Hicret lazım amma selamet nerde
Anlat zalim nefse sen Şimdi gel de
Adalet haddini aŐmamakmiŐ bil!

M.Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1236059/haddini-bil.html>

KADİR GECESİ

Yoktun, seni var etti
Yetmedi hem yâr etti
Âleme sultan etti
Düşün Kadir gecesi

Kalma bigâne Rabbe
Hayat taşıyor habbe
Kâinat habbeye kubbe
Ruhu Kadir gecesi

Adın yoktu ey adsız
Hatırsız böyle yadsız
Nasıl yaşarsın yâdsız
Yâd et Kadir gecesi

Önce gönlünle buluş
Gönlüne danış konuş
Akılsız böyle bihuş
Durma Kadir gecesi

İki gözün oldu bil
Kalp ve baş gözüne dil
Din ile aynanı sil
Nurlan Kadir gecesi

Nefsini adam sanıp
Ömrünü etme kayıp
Gafletle geçti ayıp
Uyan Kadir gecesi

Talât'ın işi zikir
Kuran'ı eder fikir
Zikir fikir yoksa kir
Gitmez Kadir gecesi

M.Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1236327/kadir-gecesi.html>

YENİ BİR MİLLET DOĞUYOR!

Kaos ortamı gebedir
Yeni bir millet doğuyor
Ki onlar Batı rüzgârına karşı bir sığınak
Kuzey fırtınalarına karşı bir barınak
Çobanı öldürülmüş sürüleri
Dağılmışları toplayacak
Çöl muhacirlerine vaha olacak
Onlar kayıp hazinenin bekçileri
Onlar geri dönüyor
Görmüyor musun şafak söküyor
Ben kokusu olanım
Ben Allahuekber Dağı'nın
Kardeleniyim
Sana söylüyorum ki
Allah'tan iyilik görmeyecek
Uzasa da gölgeleri zalimlerin
Ömürleri uzamayacak
Güneşin altında neler
Neler olacağını kim bilebilir?
Ben zambağım bu dağların
Türkiye yaylalarının
Köknar, lâdin ve kayın ormanlarından çıktım
Sarıçiçekler açıyorum sarı çayırlarda
Sarı güneşe bakıp yol alıyorum
Görünür oldum her yandan
Gölge salıyorum coğrafyama
Uzuyor, uzuyorum
Allah'ı ve kullarını tanırım
Sancağım aşktır benim
Sarı rengime bakma sakın
Rengim sarıdır içim bahar
Cetlerim uyandı bir kez
Sol yanım Selahaddin
Sağ yanım Fatih
Ne kadar diken varsa âlemde
Rüzgârımdan irkilmekte
İşaret zahir oldu artık
Allah benimle bende onunla
Peygamberler dağlarında ateş yaktı
Sevr Dağı'nın yolcuları mağaradan çıktı
Ölümün kol gezdiği sokaklarımda şimdi
Karanlıkta kalan herkes bu ışığı görecek
Yürüyecekler dört biryandan ışığa
Allahuekber yükselecek, yükselecek
Duyulmaz olacak acımasız adamların türküsü
Allah'a danışanlar
Firavun himayesine muhtaç değil
Nil'in çocukları Musa'nın ardında saf tutuyor
Ebabil kuşları çoğalıyor her yanda
Gagalarında yıldırımlar taşıyor
Yıkık şehirlerimin üstündü
Anka-yı mağrib dolaşüyor
Ankara'nın kolu nasıl da uzuyor
Allah'ın uzattığı yere kadar
Adildir Allah adildir
Yaptığımızın karşılığını aldık
Kırılacağımız kadar kırıldık
Hüzün gözyaşlarında yıkandıkça
Tövbemizi kabul etti şükür

İbrahim'i mi yalnız bıraktı
Muhammed'i mi ALLAH?
Romalı ne der diye beklemedi İsa
Firavun varsa Allah benimle dedi Musa
Su kokusu aldı çınar
Her dal artık bir bahar

M.Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1236591/yeni-bir-millet-doguyor.html>

İNSAN BİLİNCİ

Sır taşıyor insan
Sır, besbelli
Sabah uyanışı gibi
Düşüyor üstüne varlığını
İnsan bilinci
Buluyor her şeye
Bir sıfat bir isim
Bir failin fiili
Sırlı bir ayna
İnsan bilinci

M.Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1237377/insan-bilinci.html>

ŞARKI/ BULUT GİBİDİR GAM

Dert etme balam, dert etme balam sen
Buluta benzer gam, dert etme balam
Dert etme balam, sen
Susuz olur mu çay
Ya ışksız ay!
Gamsız bir çöl say, balam

Dert çekme balam, dert çekme sen
Akşam akşam, ah çekme
Gamsız kalp, merhametsiz, balam
Vazgeçse de senden gam
Sen vazgeçme gamdan, balam

Gam buluttur, gam yağmurdur, balam
Çöl yağmursuz olmaz mamur, balam...

M. Talât Uzunyaylı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1237715/sarki-bulut-gibidir-gam.html>

BİLGE İHTİYAR VE KÖYLÜ

Bilge bir ihtiyar vardı
Bir dağ köyünde
Oturmuştu tefekkür minderinde
Çare arıyordu gafletine
Akılsız köylünün derdi
Çene çalacak bir arkadaşı
Fütursuzca dalıp içeri
Huzurdan etti bilgeyi
“Hadi ey âlim!
Çene çalalım biraz,
Hoş vakit geçirelim!”
Âlimin gözü
Uzamış ikindi gölgesindeydi
Kızıl güneşi işaret edip dedi:
“Sen hele şunu bir durdur!”
Köylü birden şaşırdı
Bilge sözünü taşırdı:
“Durdur güneşi ki çene çalalım
Hangi gölü istersen ona dalalım
Ey akıllı! Kusuruma bakma
Geçince elde edemeyeceğim şeyi
Benden alma”

M.Talat Uzunyyalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1237949/bilge-ihtiyar-ve-koylu.html>

ANADOLU

Yazı başka cefa kış başka cefa
Alın teri ekmek yer Anadolu
Çoluk çocuğuyla sürdü mü sefa
Kırık kanadınla uç Anadolu

Yemlikten salata ısırgandan aş
Yine de bileği taş Anadolu
O hep ayak idi olmadı hiç baş
Yüreği ciğeri mert Anadolu

Nafakamdır diye güne ot serdi
Çehresi bakırdan sert Anadolu
Orakla tırpanla rızkını derdi
Şükürlü secdeli ruh Anadolu

İki koyun vardı birin kolcu aldı
Hele çalış çabala yağ Anadolu
Sefer var, hükûmet haberin saldı
İki oğul birden ver Anadolu

Bin yıl var ki yerden kalkmaz sofrası
Ağadır, yedirir, şen Anadolu
Kuru ekmek bir de kefen torbası
Huduttan hududa koş Anadolu

Sırtında taşıdın bin yıldır bizi
Netsek azdır sana, ah Anadolu!
Mezarsız dağlarda cetlerin izi
Yurda tapu oldu kan Anadolu

M.Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1238691/anadolu.html>

GÖZLERİM

Gözlerim! Sırlarla dolu gözlerim
Gördüğüne ağız olur söylerim
Dolaşır da çarşı pazar usanmaz
Her gün seyre çıkar âşık gözlerim

Aynaya bakmasam, benden habersiz!
Bazen de diyorum; bu, terbiyesiz!
Avare bir rüzgâr, başına buyruk
Her gün dağda bağda koşar gözlerim

Beynim mi kalbim mi ardındaki kim
Kim vardır içimde kimdir bu mukim?
Düşüncem, ifadem onun eseri
Her gün sözden saza gezer gözlerim

Röntgenci mi nedir dikizler durur
Bozma keyfim diye emir buyurur
Yürekte kaynayan coşan bir nehir
Her gün yel sel olup akar gözlerim

Kâinat bir saray yol bulup girmiş
Sevgi ve merhamet gözle bilinmiş
Talât her canlıya gözden verilmiş
Her gün aygın baygın bakar gözlerim

M.Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1239859/gozlerim.html>

ÖLÜM

Her yerdedir ölüm
Ve her anda
Rüzgâr onun sesi
Gül onun rengi
Bir pota ki
Şekilsiz kılar her şekli
Her yerdedir ölüm

Ve her anda
Siyah bir bulut gibi
Sarı bir Eylül belki
Bir çakıl taşı ya da
Deniz kabuğu kıyıda
Her yerdedir ölüm

Ve her anda
Onun adıdır gece
Gündüz ondan bilmece
Aşikâr ya gizlice
Ne gelir o gelince
Her yerdedir ölüm

Ve her anda
Dört mevsim köşe bucak
Irmaklar ona akacak
Yer yok ki kaçacak
Bir umut dönüp bakacak
Her yerdedir ölüm...

M.Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1240297/olum.html>

SEVGİ DALLARI

Bahar ağaçlarının çiçekli dalları
Yaz başı meyveye durdu...
Terasta çay içerken fark ettim
Eğiliyordu yavaş yavaş
Elmaların vişnelerin kolları

Niye bilmiyorum...
İndirdim işte ayaklarımı
Saygıyla selamladım ağaçları

İyilik eden vermeli mihnetsiz
Meyve dalları gibi sesiz
Meyve dalları gibi sessiz...

M.Tâlat Uzunyaylalı

(28.6.2019)

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1240465/sevgi-dallari.html>

DOSTLAR!

Gıda ve ilaç gibi
İyidir dostlar...
Hava gibi su gibi
Fırından çıkmış
İssı somun...

Fenası!.. İçi alev ateş
Yakmak için devinen...
Pişmanlık veren vermeyen
Dostlar!
Ah, dostlar!

M.Talat Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1241210/dostlar.html>

MIKNATIS VE DEMİR

Bir gün demirin yolu
Mıknatısın mahallesinden geçti
Olan oldu... Demirin gönlüne mıknatıs
Mıknatısın gönlüne demir düştü
Aşkları denizler aştı
Duyan bu işe şaştı
Nice âkil adamlar
Bir anlam aradılar
Söz uzayınca gereksiz
Mıknatıs dedi: o bendendir
Ben de ondanım dedi, demir
Biri iki görmekte niye?
Bu beşerde tuhaftı hani
Bunca söz manasız...

M.Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1242503/miknatis-ve-demir.html>

GÜN BATIMI

Kaç bahar kaç yaz gitti
Saymadım kaç gün batımı...
Hangi limana sürdümse yatımı
Karşıladi beni gün batımı...

Ömrün dört mevsimi
Dört köşeli resim
Her köşede gün batımı
Ve yaşamak resme bakıp
Oyalamak hayatı
Şu bir atımlık barutu...

M.Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1243274/gun-batimi.html>

TANRI'NIN SIFATLA BİLİNMESİ

Nilüfer çiçeklerinin kaynaştığı göl öğlesi
İki bilgini ağırlıyordu söğüt gölgesi
Biri dedi: Bir şey söyle ki bir sıfat gözükmessin onda
Aşikâr olmasın anlam bilinmesin dört bir yanda
Güneş ısıtır ve aydınlatır nilüfer sarı ve mavi
Elma kırmızı yanaklı çam kavi nefis havai...
Diğeri tasdik etti: Sıfat sıfatlayansız görünmez
Güneş ışısız Âdem ruhsuz Tanrı sıfatsız bilinmez

M. Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1243651/tanri-8217-nin-sifatla-bilinmesi.html>

YÂR

Var mı âlemde ağyar olmamış can yâre
Yâr gitmiş, zar gelmiş, her can kalmış avare
Beyhudedir sevmekte sevilmekte amma
Bin kez de olsa ah! kanar gönül, ne çare!

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1243900/y-r.html>

TANRI'NIN İNCİ'YLE KONUŞMASI

Bir gün Tanrı'nın vasıf denizi taşıtı
Kıyıya nice şeyler ve bir inci saçıldı
Bir neşe sardı her yanı vasıf açıldı
Lakin münadisi yoktu vassafın
Tanrı İnci'yi lisan kıldı
Haydi, konuş dedi!

İnci'nin sırrı ayan etmesi

Tanrı yücedir! dedi İnci
Kıldı beni Halik'ını mahlûkunu bilici
Müsemma-yı Akdes'ini diyici
İsim ve sıfatla bildim zatımı
Zatımda gördüm Zât'ını

Tanrı hoşnut oldu, dedi ey İnci!
Kıldım seni sırlarımı bilici

M.Talât Uzunyaylalı

[/italik]

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1246051/tanri-8217-nin-inci-8217-yle-konusmasi.html>

ÖMÜR GEÇİYOR

İslam'dan başkasın nafile övme
Kullar Hakkın kulu aman ha sövme
Elinle dilinle kimseyi dövme
Dava el âleme kızmak değildir

Gün geldi gün gitti ömür de bitti
Her gelen imtihan olup da gitti!
İnan! kim ne etti kendine etti
Sanatkâr görendir bakan değildir!

Bilmediğin suda rehbersiz yüzme
Boğulup gidersin kalanı üzme
Öyle hain hain etrafın süzme
Ahmaklık cahillik hüner değildir

Kervanlar gidiyor sen geri kalma
Gemini rotasız deryaya salma!
Senin olmayanı uzanıp alma
Uzun el kısa el makbul değildir

Kim de var çare, Hak vere derman
Doğduk öleceğiz değişmez ferman
Herkes gibi sen de al sat bir zaman
Rızasız kazançlar kazanç değildir

Artık sonbahardır yaprak üşüyor
Palandöken'e de karlar düşüyor
Yaşamak ne idi, insan şaşıyor
Gelip geçen fani baki değildir

M.Talât Uzunyaylalı

[italik]

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1246601/omur-geciyor.html>

ELİF'İN HARFLERİ UYARMASI

Gündüz gidip gece gelince
İnsanlar evlerine gidince
Kütüphanede açıldı bir celse
Her kitap benlik davası güttü
Her harf dile gelip fikir yürüttü
Dediler: Bensiz acep ne olur âlem!
İnsanoğlu nasıl yazıp söyler kelam?
Elif bir köşede sessizce duruyordu
İddialı ve öfkeli sesleri dinliyordu
İş iyiden iyiye haddi aşınca
Elif'in lahavlesi tükenip sabrı taşınca
Nida edip cümlesini susturdu
Her birini yerli yerine oturttu
'A kıt akıllılar!' dedi
Görmediğiniz için beni
Görüyorsunuz nefsinizi!
Kati bilin; ben yarattım hepinizi!
Cümle harfler Elif'in farklı çizimi
Her harfi iki ucundan tutup çekince
Kalmaz benliğiniz görünürsünüz Elif'çe
Bensiz izah mümkünümü sizi
Hangi harfe baksam görürüm izimi
Kimin var benden gayri bir özü
Benim sözümdür cümlenizin sözü
Her ne var âlemde bir Elif imiş
Bunca bilgi bir kîl u kâl imiş!

M.Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1247527/elif-8217-in-harfleri-uyarmasi.html>

TEBDİL GEZMEK!

Eski bir gelenektir tebdil gezmek
Çarşı pazarda cadde sokakta
Kim ne işler gözle görüp
kulakla işitmek gerek
Ki, nicedir ahalinin hâli
Birinci elden öğrenmeli ahvali
Dördüncü Murat'ı gördüm Beyazıt'ta
Tebdil-i kıyafet geziyordu meydanda
Sorular soruyordu yaşlıya gence
İşliye işsize, bilgine cahile...
Beylerbeyi nasıldır,
Zulmeder mi Kadılar?
Beğendim doğrusu yürekli Hünkârı
Memleket yöneten gözüyle görüp
kulağıyla işitmeli memleketi!..

M.Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1247999/tebdil-gezmek.html>

KÖK VE DEVLET

Dünya ahvali durmaz değişir
Şer şamata fitne fesat gelişir
Neden böyledir? diye göstermeli merak
Yönetenin işi tedbir almak, çözüm bulmak
Akil adamlara kulağı açmalı idareci
Bilmeli, makbul insandır fikredici
Yaymalı adalet örtüsünü memleket sathına
Düşer ikbal güneşi o dem hükümet tahtına
Lafı kısa tutalım: Millet, devletin eseri
Şahane ise devlet berbat olur mu eseri!
Bir çınar gibi kök salmalı hükümet
Köksüz ağacın gövdesi illet, sonu zillet
Yöneten yönetilen hep Allah'ı bilmeli
Temeli ahlak görüp ahlakı temelde bulmalı
Kökleri üzerinde yükselirse memleketin düzeni
Mutludur üreteni tüketeni oturanı gezeni
Devlet denilen bahçeye bakan, ey devletlû!
Ter ü taze bahçe istersen olma börklü, ol köklü!

Allah'ın emaneti bilmeli devleti ve milleti
Sırat-ı müstakim budur, bu yol üzre gitmeli

M.Talat Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1248324/kok-ve-devlet.html>

ŒÜKÜR

Nasıl geçiyor zaman
Daha dn yazdı
Bugün sonbahar
Meyveli yeŒil yapraklar
Œimdi gri topraklar
zerinde bican
Ki her biri Œr
KıŒ yorganını bekler
Gecede uzar, iyice...
Lâkin umut taŒırız
Canlanacak her Œey
Bahar gelince, Œkr...

M.Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1251204/sukur.html>

BAHAR OLUR!

Dünya imtihandır çoktur cefası
Var ise gönülde iman ziyası
Gider cefa gelir zevk u sefası
Kul Rabbin bilirse kış bahar olur

Dünya gurbet eldir yaşa gariban
Bazen nevâ söyler bazen araban
Sen nasıl isterse öyledir devran
Kul Rabbin bilirse kış bahar olur

Nuh'u görmedin karıştın tufana
Düşünmedin ne koyarsın mizana
Yoksa iman kul erer mi irfana
Kul Rabbin bilirse kış bahar olur

Bir gün gibi zaman vakitler geçer
Sormazsın gelenler nereye göçer
Eken bu tarlayı elbette biçer
Kul Rabbin bilirse kış bahar olur

Dersin gece ayrı bak gündüz ayrı
Talât da der ki yok Haktan gayrı
Beş vakitte ezan ya kime çağrı
Kul Rabbin bilirse kış bahar olur

M.Talât uZUNYAYLALI

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1252173/bahar-olur.html>

NE KALIR?

Bir nimet söyle bana
Gelip geçmemişinden
En güzelinden olsun!...

Hele söyle bana
Ne kalır ki sonsuzluğa
Gelip geçen buluttan!

Cancağızım de bana;
Zamanda izi kalan
Şairden başkası mı?

M.Talat Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1253999/ne-kalir.html>

ERZURUM'DA SONBAHAR PAZARLARI

Sonbahar pazarları gittikçe daha sarı
Bal kabağı, mısır, ayva, nar, kiloyla limon
Malatya'dan aşma, İspir'den fasulye, Livane'den darı
Cüsseli kavun karpuz, değmiş mi acep hormon!

Kalabalık ki nasıl, iğne atsan yere düşmez
Kapyra ve yeşilbiber, turşuluk fasulye ve hıyar
Hanım abla hanım kız, gezer durur da bezmez
Bahtiyar bir memleket, bulunmaz böyle diyar!

Minibüs ardı dükkân, ta Ege'den geldi zeytin
Mal dolu her bir tabla, şükür de varsa ne âlâ
Kehribar ağızlık dudakta, çeker durur nikotin
İter arkadan beybaba, şöyle çekilsen bala!

Üretenler var olsun, yoksa nasıl kâr olsun?
Tereyağı, taze yoğurt ve peynir, şu da ceviz
Tarla eken, bağ vuran, bahçe kuran altın bulsun
Yerli malı yesin herkes, dışarı gitmesin döviz!

Traktör çalışsın, pulluk ışıldasın güneşte
Lütufkâr Tanrı'nın adını ansın daima dudak
Büyükanne köyden geldi, önünde taze erişte
Entari, ayakkabı... Dikkat et, kırılır bardak!

Kolay sanma yetişti şu kocaman lahana
Hep alın teri, hep emek, gördüğün şunca nimet!
Zayi etme sakın, yiyeceğın kadar koy sahana
Çöpe atılır mı hizmet? Göster emeğe hürmet!

M.Talat Uzunaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1256139/erzurum-8217-da-sonbahar-pazarlari.html>

KUŞ YIĞAR İNSAN

Kuş yığar insan
Gün boyu, kuş!..
Güvercin, kumru
Kuş yığar insan
Para, mücevher
Altın, arsa, emlak
Kuş yığar insan
Kariyer, makam-mevki
Kuş yığar insan
Nafile kuş
Nafile ötüş
Nafile, cik, cik!..

M. Talât Uzunyaylı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1262472/kus-yigar-insan.html>

KAR GİBİ YAR

Davul sesi geliyor
Dadaşlar tutmuş bar
[italik]'Hele yar zalim yar!' [/italik]
Havuzbaşı'nda
Beklediğim yar
Yeşil çamlarda
Taze kar
Kar gibi yar
Alda sinene sar

Davul sesi geliyor
Dadaşlar tutmuş bar
Haydi katıl
Sana da yer var
Havuzbaşı'nda
Beklediğim yar
Başıma yağan kar
Kar gibi yar
Alda sinene sar

M.Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1262859/kar-gibi-yar.html>

AH HÜLYA!

Ah Hülya;
Dert içindir
Ya ne için dünya!
Derdin Allah değilse
Her ne çektin
Hepsi hülya
Ah Hülya!

M.Talât Uzunyaylı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1263744/ah-hulya.html>

ERZURUM'DA KIŞ

Erzurum kışında
Yer beyazdır, gök mavi
Lakin soğuk yaylanın adamı
Çivi gibi, kavi
Palandöken'de oturur ayaz
Beyaz ateştir soluması, yakar
Ama yıldırılmaz Dadaşı!
Kış sabahında paça yer
Gök bakır yer olsa demir
Yürürken insanı, buz erir
Kar üstünde cirit oynar
Coşa gelip bar tutar; tey, tey!
Sabırla geçirir her günü
Sabırla getirir baharı
Bir de uzun kış geceleri
Türkü söyler, derinden:
[italik]Can ellerinden gelmişem
Fâni mekânı neylerem!..[/italik]
...
Erzurum yaylasında kış
Beyaz iplikten beyazca nakış

M. Talât Uzunyaylı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1266774/erzurum-da-kis.html>

ÇOCUKLAR

Elindeyse oyuncak
Büyümüştür çocuk
Malzemesi çamurcuk
Denizi, havuzcuk
Sana göre boncuk
Ona göre gemicik
Yılmaz ki yavrucuk!
Hamle üstüne hamle
Yapar bozar, gözlemler
Sorgulanamaz gidişi
Akıllıcadır her işi

Yetişkiniz ya biz de
Ne yapsak abide!
Çocuğuz gerçekte
Tanrı karşısında!

M.Talât Uzunyaylı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1267637/cocuklar.html>

MUHACİRLER DESTANI

İslam oldu pare pare
Aslan iken şimdi fare
Ahmet'in bey'i kefere
Sorma bir de n'oldu bize?

Terk etti mümin gazayı
Gördü gâvurdan ezayı
Etti de buldu cezayı
Sorma bir de n'oldu bize?

Döküldü millet düzlere
Karasu indi dizlere
Korkular sindi gözlere
Sorma bir de n'oldu bize?

Bu bir fetret uzun gece
Cüce çıktı nice yüce
Eğdik boyun kaba güce
Sorma bir de n'oldu bize?

Analar körpe balalı
Ağız ol, bari dualı
Kardeşine sen vefalı
Sorma bir de n'oldu bize?

Kardeş kardeşin velisi
Olsa ayıp mı delisi
Teferruatsa gerisi
Sorma bir de n'oldu bize?

Bir ağaçtık ulu çınar
Kök ne ise odur pınar
Dost dostunu niye kınar
Sorma bir de n'oldu bize

Yüz yıl oldu düştük dara
Beyaz giyek yeter kara
Tabip yok mu yara sara
Sorma bir de n'oldu bize

Avrupa bir, bir de diri
Bir olanlar elbet iri
Zayıf düşer kopsa biri
Sorma birde n'oldu bize?

Üzüm salkımı olsun millet
Biri diğerine zimmet
Gör kalır mı artık zillet
Sorma bir de n'oldu bize

Dallar köklerden habersiz
Gardaşlar yurtsuz yuvasız
Talât nasıl gezsın gamsız
Sorma bir de n'oldu bize?

Ülkem vefa abidesi
Şükür! Uyanık Cümlesi
Nerde bulunur böylesi
Sorma bir de n'oldu bize?

M.Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1268421/muhacirler-destani.html>

Allahuekber Şehitlerine... / BU DAĞLAR ALLAHUEKBER!

Bardız deresinde fırtınalar
Karlıdır boralıdır eser
Potinsiz ayaklar karları yarar
Terlidir bedenler, asker ilerler
Yer göğe, gök yere bakar!

Bu dağlar Allahuekber!
Her kar tanesiyle bir melek iner
Yorgun göz kapaklarından öper
Ürperir Mehmetçik
Ana sanır, yâr sanır, evlat sanır

Bu dağlar Allahuekber!
Kar döşeklerinde sessiz uyur asker
Nefessiz erleri nefessiz nöbetçiler bekler
Yakamozlu deniz gibi parıldar karlı tepeler
Yükselir göklere can kelebekleri

Bu dağlar Allahuekber!
Biz unutsak da unutmaz gökler ve yer
Rüzgâr çamların arasında gezip söyler
Ki, 'şehitlik' Allah'ın sahiplendiği mezar
Şehitliklerde zaman lahutî bir nazar

Bir dağ değil Allahuekber
Şehitlere dağdan bir makber
Allahu ekber... Allahu ekber...

M.Talat Uzunyaylalı

Not: Kars'ın Sarıkamış ilçesinde, 1'inci Dünya Savaşında, Osmanlı ordusunun Rus işgali altındaki toprakları kurtarmak için 22 Aralık 1914'te başlattığı ünlü Sarıkamış Harekatında çok sayıda Mehmetçik soğuğa yenik düşmüştür. 'Bizler vatansız kalmayalım diye' hayatlarını feda eden şehitlerimizi rahmet ve minnetle daima hatırlamalıyız.

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1270697/allahuekber-sehitlerine-bu-daglar-allahuekber.html>

EŞEK

Yaradan'ın çalıŐması niçin
Tabii ki keyfim için
O beni yarattı
Her Şey verdi, Őımarttı
Ben iyi olmalıyım
Aramadan bulmalıyım
Herkes bana çalıŐmalı
At gibi deve gibi alıŐmalı
Güneş, yıldız, benim
Yani her yer evim
İŐtahım da yerinde
Yer içerim serinde

...

Sen çıkarın için yaşa
Tuz olsun koyma aŐa
Dünya sana bir dÖŐek
Yat uyu dedi, annem:
EŞek! Yo, eŐŐek oğlu eşek!

M.Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1272561/esek.html>

GAYRET

Neler neler için etmem ki gayret
Şaşarım hâlime ederim hayret
Millet benim gibi, ibretle seyret
Savuran gayrettir hep sağa sola

Kimi aya gider kimi yayadır
Kimi pamuk gibi kimi kayadır
Kimi marabadır kimi ağadır
Gayretle mi acep bu taksim kula

Sende azdır belki onda çok akıl
Hangi akılı dersen sen ona takıl
İstersen yakan ol istersen yakıl
Herkes gayretiyle nasibin bula

Vicdanın temiz tut, sen eli unut
Herkesle dost ol herkesle mesut
Âlemi ateş bil, kendini barut
Gayret barutuyla gidilmez yola

Talât istiyorsan dosdoğru bir yol
Çalış çabala da halen razı ol
Hakkın olmayana uzatma bir kol
Kırarlar gayretin şunca ah vahla

M.Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1275098/gayret.html>

EY HUDÂ!

Şefkat lazım değil mi fukaraya
Kul himmetsiz varır mı ki Huda'ya
O inlesin! Kulak verme nidaya
Ey Huda'ya! Eyle beni himaye!

O uğrasın nahak yere cefaya
Sen ıslık çal, duman üfle havaya
Acep neymiş var olmaktan ya gaye
Ey Huda'ya! Eyle beni himaye!

Kendin için otur şöyle duaya
Şarkı güzel ses ver sen de sedaya
Bakıp bir de Hakkı düşün semaya
Ey Huda'ya! Eyle beni himaye!

Aman koyma namazını kazaya
Yiyip iç de hız ver hamd ü senaya
Hep avcı ol olma balık deryaya
Ey Huda'ya! Eyle beni himaye!

Ben'den çıkıp Biz olmazsak Huda'ya
Zannetmem ki ulaşalım rızaya
Zekât, sadaka! Salma canın ezaya
Ey Huda'ya! Eyle beni himaye!

Ben de kaldı mümin düştü hataya
Talât korkar; ömür gitti hevâya
Nefse kulsa kim erecek sefaya
Ey Huda'ya! Eyle beni himaye!

M.Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1275301/ey-hud.html>

SAAT

Ŗu saaten hele bir bak
Durmaz iŖler: tik tak, tik tak!
DüŖünce lâmbanı yak
Her bir tik tak hırsız gibi

Günden güne azalırŖın
Enli iken daralırŖın
Son tik takla yıkılırŖın
İçi boş bir kütük gibi

İlerleyen Ŗu yelkovan
Odur seni lif lif soyan
Çırılçıplak yere koyan
Yeni doğmuş çocuk gibi

Nere gitti ömrüm dersin
Saat sana öğüt versin:
Kendi kendin biçersin
SararmıŖ bir ekin gibi

M.Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1275505/saat.html>

GÜNDELİK SIKINTILAR

Camiler... kadim şehirlerin kucağı
Kıdemli çınarları altında adamlar
Üzerlerine uzamış gölgeler
Kumruların içli hu hu'ları
Kedilerin munis mırıltıları
İnsan uğultusuna karışmış
Gerisi mi... gündelik sıkıntılar...

Camiyle başlar Osmanlı meydanı
Çaydanlık ya da nargile şişesi
Bir süre fokurdamalı
Konuşmak yatıştırır insanı
Hayatsa kendiliğinden akıp gider
Bir ırmak gibi hür...
Gerisi... gündelik sıkıntılar...

M.Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1283566/gundelik-sikintilar.html>

UYKU

Tuhaf değil mi Şu uyku
Uyurken duyulmaz korku
Şu zengindir Şu da fakir!
Var sanarak yoku doku

Uyu! Dert uvalın boştur
Uyudunsa, felek yoktur!
Acı tatlı, varlık darlık
Uyuyanın karnı toktur

Titresin sen de glne
zlme, gelir rme!
lemsiz kalmansa lm
Uykun kardeŐtir lme

Ayıksın, hayat nebati
Uydun, hayat-i ruhani
Abartma ok Şu mrn
Uykundur mrn zeti

Uyanık belki uyuyor!
Uyuyunca, uyanıyor!
Yeni bir âleme geçip
Rüyada hayat buluyor!

M.Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1284150/uyku.html>

MADENCİ

Tek mevsim yaşar madenci
Sonbahardan başkasına yabancı
Güz güneşi gibi
Don bakar adama
Yer altına iner beyaz
Yer üstüne çıkar zenci
Yine de sevinir madenci
Her gördüğünde göğü mavi
Lakin sevgisi gözükmez
Karadır dudağı madencinin

Madenci evi yas mahallesindedir
Sonbahar hüznü yaşanır daim
Sarı benizlidir madenci karısı
Oğlu, kızı... güz gülleri gibi sarı
Öylesine naif, kırılgan
Bilirler sonbahar yaprağıdır madenci
Muhelif esince rüzgâr
İlk o düşer

Bu yüzden mi bilinmez
Madenci çocuğunun nabzı farklı atar
Kaygıyla dokunur
Telefon tuşuna kapı ziline
İlk sual şudur daim:
“Eve döndü mü babam!”

“Sonbahar rüzgârları esti oğul
Soma Madenlerinde yine ah!
Düştü birçok yaprakla baban
Hepsi de kuru yapraktı zaten.”

M.Talât Uzunyaylalı

Not: Bu şiiri 13 Mayıs 2014'te Türkiye'nin Manisa ilinin Soma ilçesindeki kömür madeninde çıkan yangın nedeniyle şehit olan 301 madencinin vefatı üzerine yazmıştım. Bir kitap arasında kalmış şiir. Hoşgörünüzle paylaşmak istedim.

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1284689/madenci.html>

SEVGİ AŞISI

Yıldızı güneşi ayı
İnsanı hayvanı bitkiyi
İyice sevmeli varlığı
N'olacak ki gönül darlığı

Silmeli gönülden kini nefreti
Sevmeden mutlu olunmaz, bilmeli
Dert aramalı insan aşk gibi dert
Derdi olmayan olur mu ki mert

Yargı üreten gündüz gece
Sayıp duran: sence! bence!
Yüreği değilse anne yüreği
Nasıl sever; seni, beni

Şimdi kıtalar dolusu hınç
Felç olmuş sanki bilinç
Ötekine sıkılı kolu, kesilmiş yolu
Gevşetirdi, açardı, 'sevgi aşısı'

Ah! Bir üretebilseydi bal arısı...

M. Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1285472/sevgi-asisi.html>

AHLAK

Seni sana kıldı zimmet
Demedin var bunda hikmet
Şu fitrî ahlakı fikret
Yâr olmadı aklın sana

Ahlaklıyım deme bana
Çok yiyorsun derim sana!
Dayadın sırtı yalana
Yâr olmadı aklın sana

Aç gezmedin daima tok
Ekmeğine bir ortak yok
Hikâyeden ahlakın çok
Yâr olmadı aklın sana

Serveti sandın da para
Ak vicdanı kıldın kara
Aldığın ölümcül yara
Yâr olmadı aklın sana

Laf ahlakı ahlak değil
Vermeden olunmaz adil
Meyveli dal gibi eğil
Yâr olmadı aklın sana

Ara da bul fakir kulu
Gözet şu öksüzü dolu
Ahlaktır harcatan pulu
Yâr olmadı aklın sana

Âleme verdin eziyet
Nerde ahlakî meziyet
Mustarip oldu cemiyet
Yâr olmadı aklın sana

İfrat tefrit ahlaksızlık
Yok, yok! deme, say hırsızlık
Sarmış seni kaygısızlık
Yâr olmadı aklın sana

M.Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1285996/ahlak.html>

GÖZ VE SÖZ

Göz verdi ki âşık olayım İlâh
Ne gördümse sinemi vuran silah

Güzel ve büyüleyici bir âlem
Söyleşir hep gözümle gizli kelâm

Sırlı bir efsun, bakmadan edemem
Denizi, göğü bırakıp gidemem

Gözümle göz göze geldim bu sabah
Fırdönüyor dört yana sanki mubah

Azarladım, kirpiklerini örttü
Elime bir damla gözyaşı düştü:

Ya âlem gözükmeseydi gözüme
Ya da hiç kızmasaydın aşk sözüme

M.Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1286781/goz-ve-soz.html>

SIĞIRCİK

Soğuk sıcak aldırılmaz
Karda kışta gitmez
365 gün Erzurumlu
Karga serçe ve kumru
Her aşına yüz gibi
Onları görür şehir
Lakin görmezden gelir

Baharın müjdecisi
Mart'ta gelir sığircık
Çatılara tünür
Isık çalıp öter
Güz gelince de gider

Dadaş niçin görmez
Kuşu bir şeye saymaz
Kalsa da gitse de sığircık
Umurunda olmaz

Vefalı olmak gerek
Her canlıya candan
Başka türlü sevmez
Hiçbir kulu yaradan

M.Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1287287/sigircik.html>

KOVA

Kova yapan elbet onu doldurur
Kismetine kovasını buldurur

Herkesin kovası kadar suyu var
Ya şu insan niçin çeker âh-u zâr

Her gün dolar boşalır da bu kova
Haşa! Görmedim bir kova ki, doya

Kılanlar kifayet-i rızıkta karar
Her iki âlemde etmezler zarar

Talat! Aman sen suyunu taşırma
Dolmaz kova düz yolunu şaşırma

M.Talat Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1290095/kova.html>

KÖY GÜNLERİM -I-

Peteklikte kara kovan arımız
Tertemizdi yağımız ve balımız
Gözenin suyundan demli çayımız
Kap kaşık hep yıkanırđı derede
Komşu komşuyu sorardı: nerede?

Dere boyu sıra sıra kavaklar
Gümüş gibi parıldardı yapraklar
Çiçek böcek mis kokardı topraklar
Gezdirirdi beni kırlarda nenem
Derdi: 'Bak, leylek çayırdı, bitenem'

Bahçemizde taze açmış leylaklar
Aşkanada laklak eder leylekler
Cıvciv kapmak için döner çaylaklar
Aman yavrum göz kulak ol cücüğe
Bir de sakın batmayasın sücüğe

Maslahata gidip gelmek bikoşu
Süt toplar da xab eder konu komşu
Yardım ile çıkmak hoştur yokuşu
Birlik olup biçerlerdi çayırı
Koyun kuzu dolanırdı bayırı

Sabah erken tandırlar hep tüterdi
Bir telaştır başlar gamlar giderdi
Cümle yemek hep tandırda pişerdi
Tandır evi tombul tombul hep uşak
Ses verir anam gâh sert gâh yumuşak

Paziya sarılır lorun dolması
Tereyağıyladır kıvam bulması
Mübareğın ne kolaydır yutması
Tahtanın etrafında toplanırdık
Bacı gardaş güveci koklanırdık

Koyun kuzu nahırlara katılır
Yağ peynir hep şehre gider satılır
Yorulunca yün minderde yatılır
Dayı, emi, köy içini bölüşür
Tatlı tatlı şakalaşıp gülüşür

Geven, kerme, tezek lazımdır kışa
Aman uşak! Sakın çıkmayın dışa
Yem olman kurda kuşa kara kışa
Seki basamaklarından bakardık
Anam hekat der hayale daldırdık

Keloğlan bu! yedi kat yere inmiş
Dek etmiş de zalim devleri yenmiş
Çıkmak için Anka Kuşuna binmiş
Hayatın teknesi ana kucağı
Deve karşı kale baba ocağı

M. Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1293017/koy-gunlerim-i.html>

Aklı kül

Öğrendinse âlemde akli külli
Anladın rehber olmaz akli zılli
Akli zıll ki akli kül'ün mecazı
Uy Kuran'a, bırak şu kıylükali

Akli kül yönetir yönetilen biz
Evrendeki sırdır bu, aşıkâr giz
Şu gam kederi artıran biziz, biz
Akli kül'de huzur, peygamberi iz

Kulunda akıl, fakat az bir akıl
Gel biraz da şu külli akla takıl
Ben ben diye naralar atmaktasın
Koştur, boştur! İster yan ister yakıl

(Uzunyaylalı)

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1294465/akli-kul.html>

KÖY GÜNLERİM -2-

Yayla yolundan geçerdik Çatağı
Otludur yamaçlar hep mal yatağı
Tepeyi aşınca attın kapağı
Yıkıktır döküktür yayla evleri
Girer insan çıkar evin cinleri

Sırlı Çayı doludur alabalık
Gece olur çay boyu kalabalık
Lamba ile balık avlar babalık
Nimet Rabbin sirayeti cümleye
Yaşananlar gelir mi ki cümleye

Bayılırdım ne hikmetse yaylaya
Ellerim değerdı yıldıza aya
Kapıya da sürdük dün mavi boya
Ne güzeldir dağda insan nefesi
Kaval çalar çoban dağlar efesi

Eylül başlarında biterdi yayla
Vedalaşır herkes güneşle ayla
Köye dönülürdü yetişkin tayla
Gadil çömlek peynir dolu yağ dolu
Çalışanın uzanır elbet kolu

Eylül ortasında başlardı okul
Şişerek giderdik hem kel hem fodul
Öğretmen ne derse eylerdik kabul
Ders bitince herkes olurdu çocuk
Emmi dayı derdi koşman yavrucuk

Tek derslikte beş sınıf bir okurduk
Öğretmeni dinler çok feyz bulurduk
Teneffüste oynar hep dost olurduk
Gün güne ulanır her gün öğreniş
Başka değil hayra varır bu gidiş

Okulda öğrendik nice türküler
Aklımdadır: Suda balık yan gider,
Fikrimdedir: Açma yarem kan gider
Harpten darptan çıkmış bu yüce millet
Şehit olmuş amma çekmemiş zillet

Ramazanda bacalara çıkılır
Top sesine Erzurum'a bakılır
'Atıldı!' Sofralara ses salınır
Sabrın sonu selamet ve afiyet
Nefse muhalefet! Azla kifayet

Yemek yenir camide toplanılır
Teravihler cemaatle kılınır
Nefs şeytanı ibadetle kırılır
Ahrete bakar ramazan pencere
Çok salavat okunur Peygambere

Bayram namazı coşku, kabir hüzün
Diriye ölüye duadır sözün
Bir gülerse bir de yaşarsın gözün
Leylak mevsiminde vardık ölüye
Fatihalar sunduk ruha hediye

Akrabayla yenir bayram yemeği
Bir olanın bükülür mü bileği

İyiliktir dostun dostu dileği
Muhabbet narında pişer kahveler
Ne hoş sohbet eder ulu dedeler

Ulu dedem hattat: O, Kurban Hoca
Kırk Kuran yazmıştır kırk taze gonca
Kırk günde yazarmış süresi bunca
Oğlu Molla Möhyettin insan hası
Süleyman dedem de onun balası

Babama atasın adın vermişler
Möhyettin dedene benze demişler
Bal yağ ile 'efendi' beslemişler
Eski hâl muhal! Değişti çok devir
Molla olmadı babam oldu şair

Köyümüz dağlıktır önü ovalık
Ne maraba olduk ne de ağalık
Nasipmiş gazetecilik yazarlık
Atalar yolundan şaşmayın aman
Hayatın sonunda hayat var yaman!

M. Talât Uzunyaylı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1294749/koy-gunlerim-2.html>

BEN

İnsan 'Ben'dir
Ben, gerçeği arar
Sanki radar
'Ben'i tarar
Yere göğe takar
DNA'ya hücreye bakar
Duyguları su gibi akar
Baktığı kendisi
Gerçek hangisi?
Ben'sem gerçek
Ben'den öncekiler,
Geçmiş, gelecek,
Şu tarih mesela, n'olacak!

'Gerçekten' Ben, ne istiyor?
Değişmek!..
Gerçek, Ben'i değiştirir;
Algı değişirse Ben değişir!
Gerçek, Ben'in algısıysa
8 milyar gerçeklik!
Gerçeklik ve görecelilik...

Ben; dış ve iç
Ondan ona geç
Dış gibi, iç gibi,
Ben, her an değişiyor:
Bir 'sabah Ben' oluyor,
Bir 'akşam Ben'...

Aynı zaman ve mekânda
Karga, serçe, kedi ve Ben
Her birimizin 'ben' gerçeği
Algısı ve özelliği...
Her birimiz gerçeğin peşinde!
Koşuyor, uçuyor, kuyruk sallıyoruz
Ben oluyoruz...

Zaman, mekânın;
Mekân, zamanın içinde
Hepsi Ben'de
Ben hepsinde!
Fakat Ben ne içerde ne dışarda
Ben, sığmıyor şeye
Benzemiyor bir şeye
Ben'in bu olamaz yazgısı

Ben, beş duyunun ötesinde,
Elif ve Nun koynunda!
Mavera'dan ses
Ben, bir nefes...

Ölüm köyünü de geçmiş
Ölümün ötesinde duruyor!
Ben, her yerde!..
Lakin 'Ben' tuhaf!
Sahi kimim 'Ben?'
İlahî bir nefha
Yaratan'dan
Bir yaratılan

Ben'in kökenini bilmesi

Gerçeğine ermesi...
Ulaşacağı irfan
Budur gerçek
Budur ihsan
Ben'in adı oldu insan
Ben'i bilense
Sadece o:
'Hazreti İnsan!'...

M. Talât Uzunyaylı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1295186/ben.html>

BİZ

Yerin üstü ayrılık
Tatlılık ve acılık
Ne etsen ne desen
Bitmez asla gayrılık
İnince yer altına
Karanlığın katına
Bir şey kalmaz
Senlik benlik adına
Ah ne yapsak ne etsek
Şu sözü nasıl desek:
Ben! Ben! diyen
Çok üstte
Biz'den başka
Yok altta!

M.T. Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1297529/biz.html>

HER GÜN İNSAN

Kara gözleri
hazla parlıyordu
herkese her şeye
aldırıyordu
Çünkü hâlâ insandı

Hayat kendi yolunda
yürüyordu
o da kendi izinde
Her şeyin anlamı vardı
her şeyin kıymeti

Nefretten bayılmak!
sen buradasın diye
tuhaf!

Yine de rüzgâr eser
gazete kâğıtları uçuşur
iyi okuyucudur rüzgâr
Pazartesi'yi de okur
Pazar'ı da...

Hem hafta nedir ki
yedi gün insan.

M. Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1301798/her-gun-insan.html>

TARİH YAPAN MİLLET

Efsanelerle yaşıyorum çoktan
Yalnızlığımı çaredir diye
İyidir hiç yoktan iyi...
Tarih yapan bir millete mensup olmak
Cesurlarla gezen 'talihleri seyretmek'
İyidir gönüllerde baharlar taşımak iyi...
Cesur atalar gibi
Soylu atların sırtında dağlar, ovalar aşmak
İyidir köşkten saraydan iyi...
Düşmanların insafına kalmadan yaşamak
Tuğların mızrakların gölgesinde serinlemek
İyidir yürek devletleri kurmak iyi...
Geride bırakıp evleri
Sancakları kıt'alarda gezdirmek
İyidir hastır...
Put bellemek 'benim'leri
Özgürleşmek 'benim'lerden
İyidir dünyayı dünya için yaşamamak iyi...
Allah'ı bilmek ve bildirmek
Gitmek... daha ileri daha ileri
İyidir hastane köşelerinde ölmekten iyi...
Adları sevgiydi onların
Kıtalar boyu yurtları sevgi
İyidir yeni bir dünya kurmak iyi...
Görkemli kaderlerin
Destanını devşirmek
İyidir ruh devletine erişmek iyi...
Göğün güneşi altında parlayarak
Yerin ve yüreğin güneşi olmak
İyidir ısı ve ışık vermek âleme iyi...
İstanbul... Mekke Medine
Şam Bağdat Kahire...
İyidir bir memleketin çocukları olmak iyi...
Ebedilik aşkını bulmak
İlerlemek önderlerin ardı sıra
İyidir Bengisu'ya varmak iyi...
Büyük insanlardı cetler
Büyük işler yaptılar
İyidir hiç pişman olmadan yaşamak iyi...

M. Talât Uzunyaylı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1305974/tarih-yapan-millet.html>

KANMA RENGE

Çayın rengi ufkun dengi
Şarkı söyler yağız çengi
Der ki korkma sensin bengi
Kanma renge solup geçer

Hayat kadeh içtin bitti
Ömür nefes verdin gitti
Canan cana gör ne etti
Hüşyar olan sırrı seçer

Hayat yolu allı pullu
Kimi kürklü kimi çullu
Kısa yahut uzun kollu
Koymaz felek keser biçer

Kervan dolu boylu poslu
Kimi küllü kimi korlu
Şu da beyin gözde oğlu
Tahta ata o da duçar

Giren sarhoş oldu bezme
Talât aman gafil gezme
Ayak ipin boşa çözme
Durmaz kervan konar göçer

M. Talât Uzunyaylı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1306253/kanma-renge.html>

MİLLİ MİLLET

Yaz... her yan kaynıyor
Yelpazesi esiyor
Yetmiyor!
Cancağızım gürlüyor
Yetiş markete, bey:
Soğuk bir cocacola getir!
Torunlar boş durur mu?
Dondurmam olsun algıda
Ben isterim danone
Meyve suyu al dede
Hangi marka?
Cappy, cappy!
Ey...
Gelin çıktı mutfaktan
Babacım ariel bitmiş
Var mı başka sipariş?
Oğlan bağırdı salondan
Bugün yemek yapmayın
McDonald'a gideceğiz
Hamburger yiyeceğiz
Eh, teklifsiz kalmadım ben de:
Sonra hava alalım AVM'de!
Garibanlarım pek sevindi:
Oh ne âlâ ne âlâ!..

M.Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1306840/milli-millet.html>

TAŞLAMA

Sofrada kızarmış kazlar
Hizmetini görür kızlar
Çalar sazlar, coşar hazlar
Dur görelim nice olur!

Boynuna fular takılı
Nası var bir de: azılı!
Herkes der ki çok akıllı
Dur görelim nice olur!

Haz verir yat, kat, araba
Alışmıştır bir de hapa
Gelir mi ki ipe sapa
Dur görelim nice olur!

Zevklerine vermez ayar
Emri olur votka, havyar
Adamları para sayar
Dur görelim nice olur!

Der: Haz sembolü Firavun
Hazsız adam kelek kavun
Din imanla var git avun
Dur görelim nice olur!

Firavun dedi: ey ahmak!
En büyük haz tanrı olmak!
Tanrı ol da keyfine bak!
Dur görelim nice olur!

Çok sev yahut çok örsele
Kalbi kalın ham kösele
Âr u namus vermiş sele
Dur görelim nice olur!

O gölden çık gir o göle
Ne denir ki böyle döle
Yavrum senin anan öle
Dur görelim nice olur!

M. Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1308210/taslama.html>

GÖÇMENLER!

Daima birliktiler
Her otelin suiti onlar içindi
Petrol gelirleri taşkındı adeta nehir
Gezdirip duruyordu para şehir şehir
Lüks arabasını karşıladı vale
Anahtarı alırken alıştı bu hale
Otelin altın renkli asansörü gelince
Rahat nefes aldılar suit kata çıkınca
Karşıladı beyaz takım elbiseli adam
Hizmetinden pek memnundu madam
Kapıyı beyaz eldiveniyle o açmıştı
Suit gülücükler saçmıştı...
[italik] “Yemeğinizi içeride mi
dışarıda mı yersiniz?” [/italik]
Şehrin ışıkları ve ışıklı deniz
Hııı... Zil çalıyor midemiz
Madem Fino’ya bakıp
Gözü gözüne akıp
[italik] “Balkonda yiyelim mi, hayatım?” [/italik]
Fino güngörmüş köpekti
İpek kanepeler şark halıları
Yakut rengi kadife perdeler
Pislediği yerlerdi
Bir kez havladı
Adam mesajı aldı kapı kapandı
Fino sıçrayıp kanepeye oturdu
Madam’a çevirdi papyonlu boynunu
Fino, TV’yi aç diye kafasını salladı
İki kez havladı madam emri anladı
Hayatını hayatına feda etmişti madam
Fino gibi olmalıydı adam dediğin adam
Oturdu yanına kumandaya bastı
Fino da kendi de yüzünü astı
Akdeniz kıyısında yine göçmen botu batırılmış
Sahilde çocuk cesetleri şişmiş
Fino havladı kanalı değiştir
Gelir gelemmez bu saçmalık yetişir
Hadi yavrum havla sende ver veriştir
[italik] ‘Kim ağlayacaksa ağlasın haline göçmenlerin!..
Dur biz açalım bir program güldürenlerin!’ [/italik]

M.Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1310165/gocmenler.html>

HAYAT BİR ARMAĞAN

Hafif bir rüzgâr esiyor
biteviye kıpırdıyor tül perde
açık camdan içeriye
öğlen ezanı giriyor...
sokaktan da eksik değil
ezan sesine karışıyor
şen şakrak çocuk sesi
öğlen sıcağında dalın
gölgesinde huzurlu kumru
şarkısı bir su gibi
akıyor ağaçtan
hayat her anı nimet
her anı hikmet olan
bir armağan...

M. Talât Uzunyaylı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1314859/hayat-bir-armagan.html>

ÇOCUK SESİ

Kuş sesi çocuk sesi
Bir derenin şarkısı
Su gibi aziz çocuk
Çocuk aziz su gibi
Su sesi huzur verir
Çocuk sesi neşe
Ağaç gibi çiçek gibi
Gül gibi 'çocuk insan'
Ayinesi saf berrak su gibi

M. Talat Uzunyaylı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1315200/cocuk-sesi.html>

ALLAH'IN ZÂTÎ-SUBÛTÎ İSİM VE SIFATLARI (1)

DİBÂCE

ALLAH (C.C)

Mahlûkun hâlıkı Allah
Hemi vallah hemi billâh
İki âlem der bismillah
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

Her ismi, ism-i a'zam
Her ismini bil muazzam
Allah diyip sen de kazan
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

İsim sıfat hepsi yüce
Gezip duracaksın nice
Allah de, gündüz gece
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

M. Talat Uzunyaylı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1319382/allah-8217-in-z-t-sub-t-isim-ve-sifatlari-1.html>

ALLAH'ın Zâtını tanıtan sıfatları (2)

Ahad'dır Vâhid'dir Allah
Dengi benzeri yok billah
İşin olsun daim lilah
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

Varlık muhtaç O Samed'dir
Hele bak ki nasıl merttir
Şükürsüz kullar namerttir
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

el ilâh'tır; ilâhü'n Nâs
Koyma gönülde kir ü pas
Koyar isen tutaarsın yas
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

Rabb'im benim Efendimdir
O yedirir O gezdendir
Sevdirir hem de bezdirir
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

Ayansın sen ey afitab
Hilkatini kıldın turab
Hayyün lâ yemûtsun ya Rabb
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

Varlık sürer Kayyûm ile
Verme ömrü taşkın Nil'e
Naz niyazla Mevlâ dile
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

Hak mührüdür hak silinmez
Halk değişir Hak değişmez
Vacib'ul vücüt görülmez
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

Hep var idi yok yok idi
Yok var olup Zât'ın bildi
el Evvel'e secde kıldı
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

Rahmetini kıldı sonsuz
Koymaz kulunu umutsuz
el Âhir'dir olma mutsuz?
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

Varlık akar bitmez nehir
Uçsuz bucaksız bir bahir
Gören göze oldur Zâhir
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

el Bâtın'dır; Hak bilinmez
Zât'ı sırdır Rab görülmez

Nihayetsizdir erilmeyen
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

Nutfe idik insan olduk
Boş kap idik ruhla dolduk
el Bâki'den bekâ bulduk
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

Varlık âyet sırlı satır
Hâlen bak ki nasıl hatır!
Allah Mübin; apaçıktır
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

Sözü hem fiili Cemîl
İnsan oldu ruha hamil
Anlamaz olmayan kamil
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

et Tayyib'dir; dad-ı ezel
Ne yarattı bil ki özel
Celîl-i cemîl ne güzel
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

Ekmeldir hem Kuddûs Mevlâ
Münezehtir eksik fazla
Mükemmeldir her ne yapsa
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

M.Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1319558/allah-in-z-tini-tanitan-sifatlari-2.html>

ALLAH'IN YÜCELİĞİNİ İFADE EDEN SIFATLARI (3)

Mevlâ'ya dön dönme güce
Rab Müteâl hem pek yüce
Her ne ki var kaldı cüce
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

Kabul buyur naz niyazım
Yücesin Rab binler tazim
Estağfurullah el Âzîm
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

Her ne yapsan Allah habir
Mühlet verir eyler sabır
Kibre düşmandır el Kebir
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

Kadri büyük keremi bol
el Mâcid'le kul bulur yol
Hemi eldir hemi de kol
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

Hamid'in mazharı âlem
Canlı cansız söyler kelâm
Muhammed'e gönder selâm
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

Yücelelik burcundan ferman
Ya Hak! Senden gelir derman
Ey Mütekebbir el aman!
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

M. Talat Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1319883/allah-8217-in-yuceligini-ifade-eden-sifatlari-3.html>

ALLAH'IN KUDRETİYLE İLGİLİ SIFATLARI (4)

el Kâdir'dir diler yapar
Geceyi gündüze katar
Yıldızları katar katar
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

el Kavi'dir gücü sonsuz
Çıkmaz sokak yollar O'nsuz
Koymaz kulu elsiz kolsuz
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

Kavi-Metin çok hikmeti
Nihayetsizdir kudreti
Boyun eğdirir kuvveti
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

Cömerttir Hak lütfu Vasî
Yiyip içip olma asi
Derin olur nankör yası
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

Mevlâ bilir her bir hâli
Yoktur bir yer ondan hali
Dünya ahret Hak'tır, Vâli
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

Haşa! Hak olur mu aciz
Daim galiptir el Azîz
Hayat memat akla vâiz
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

el Müzildir kılar zelil
Görmek istersen çok delil
Kıl tarihi çokça tahlil
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

Gâlib'ün'alâ emrihî
Olur takdiriilahî
Hem vallahi hem billahi
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

Mutlak Cebbâr mutlak Kahhar
Dü âlemde oldur mazhar
Zât'ını kıldı çok fahhar
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

Ne ki oldu kılan Vâcid
Her nimete memba Mecid
Anlayanlar oldu sacid
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

Hakimdir mülkünde Melik
Mâlik'e olur mu benlik

Münkire vermez metelik
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

el Gani'dir mahlûku aç
Tevekkülle kul giyer taç
Her fi'linle Mevlâ'ya kaç
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

Mevlâ müteâl hem Celîl
Cebbarları kılar zelil
Yetmez mi bu sana delil
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

Benim diyip olma haris
Neyin varsa Rabbin Vâris
Safi bir insan ol hâlis
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

Darr'dan gelir nice elem
Koy başına bil ki selâm
Sükût eyle etme kelâm
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

M.Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1320548/allah-8217-in-kudretiyle-ilgili-sifatlari-4.html>

ALAH'IN YARATICI OLUŞUNU İFADE EDEN SIFATLARI (5)

Yoğu vareden el Hâlik
Malik-ı mülktür ol Malik
Kalmaz nesne hepsi zalik
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

Külli şeyi kıldı icat
Ol ki necat sen ki hâcet
el Bâri'ye eyle ricat
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

Kim 'fa'âlün limâ yürîd'
Sakın olma Hakka marid
Aklın varsa koş ol mürid
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

el Musavvir oldu Fırat
Varlık giydi nice sıfat
Her birisi buldu rifât
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

Muhricü'l meyyit minel hay
Dirilince ilk sözün vay!
Ne emretti deki hayhay!
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

Ellezi Yuhyi ve Yümît
Nefsine koymazsan limit
Ya kimden beklersin ümit
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

İlim idik olduk kudret
Mübdi ile bulduk hikmet
Daim adaletle hükmet
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

Mevlâ Muhsin ikram eder
Her kuluna nimet gider
Vermezse Hak hepsi biter
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

Misalsiz halk etti Bedî
Çoşkun bir deniz sermedî
Hikmeti bitmez ebedi
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

Öldüren dirilten Bais
Bahar oldu bize vaiz
Düşün hele nasıl varız?
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

M. Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1321897/alah-in-yaratıcı-olusunu-ifade-eden-sifatlari-5.html>

ZAMANEYE...

İnsan ki evrenin tözü
Neyle aydınlanır özü?
Din ve bilim olmuş lâmba
Yoksa sönüp gider közü

İnsan alet şerre hayra
Hak rızası altın lira
Olmaya bak hayra alet
Kıl kulluğun Rabbe ibra

Kuran Sünnet; sen ol hassas
Nefs şeytandır bil ki derras
Görüp gözet her mahlûku
İnsanlıkta yap ihtisas

Her ne verirsen bedelsiz
Her ne yaparsan minnetsiz
Allah için et ettiğin
Belirtisiz hem belgesiz

Varı vara kıldı sebep
İmtihan içindir akrep
Varlık oldu canlı kitap
Failin fiili mektep

Çalışırsın kendin için
Peki ya cemiyet niçin
Eşek eftaldir umuma
Meczubu olmamış hiçin

Her canlı açtır; der ki ver
Ver! emrini alınca yer
Rızık yağar gökten yerden
Şükretmez mi uyanık ser

Anlatma derdin herkese
Çoğaltıp durma vesvese
Sabret ihlas kalesinde
Ol, olacak! kul ne etse

Hak her şeyde tek müessir
İsim sıfat cümle tesir
Varı yağ var eden bir
Her ne ki var ona esir

Razı mı Hak benden dersin
Cennetinde köşk istersin
Samimi kul ekin eksin
Olur mu mahsul dermesin

Çıkıyorsa sütten bir yağ
Ya denir mi bu süte sağ!
İmansız kul, kireçli su;
Gül-çiçeksiz ölü bir dağ

Gafil Talât bir söz dedi
Kendine nasihat verdi
Başkası değil öz canı
Yetti ona gaflet derdi

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1322560/zamaneye.html>

ALLAHÜ TEÂLÂ'NIN İLMİYLE İLGİLİ İSİM VE SIFATLARI (6)

Âlem yapıp düzen koyan
Ne ki vardır O'na ayan
ya Âlim de varıp dayan
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

Her aynada parlar Lâtîf
Her fi'lini işler zarif
Hayran olur cümle ârif
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

Her işedir Allah Habîr
İşleme sakın kebair
Tutar yakarı el Câbir
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

Gizli açık uzak yakın
Daima edebin takın
Görendir Basir'den sakın
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

Duyar her kelâmı Semî
Hainlere olmaz hamî
Söndürme imanın şemi
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

eş Şehid'dir kula nazır
Hamlettiğin yerde hazır
Oldur başka yoktur nezir
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

Mahlûkuna sıkı takib
Her şeyi gözetir Rakîb
Hâlimize eder şekib
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

Her ne varsa Rabbin nafiz
Cümle şeyi kılar Hâfız
Uyanda bak ey vefasız!
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

Hıfz edicin el Müheymin
Allah desin daim dilin
Hem diline uysun fi'lin
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

Muhyî ile ihya olur
Ölenler hep hayat bulur
Mevlâsız mahlûk nic'olur?
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

M.Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1323698/allahu-te-l-nin-ilmiiyle-igili-isim-ve-sifatlari-6.html>

SEN VE HAYAT

Alır niçin vermezsin
Mazlum kulu ezersin
Adam diye gezersin
Ne beklersin hayattan

Ayıptır para saymak
Yiyen yedirir kaymak
Adamlık yara sarmak
Haz al haz ver hayattan

İnsan insana zimmet
Hizmet et halka hizmet
Yoksa kullara himmet
Anlamadın hayattan

Hoş gelir boş gidersin
Derler sana gebersin
Kıyamette nidersin
Bencil gittin hayattan

Hak bize bir öğretmen
Benzesin O'na vermen
Parayla mı gül çimen
Sor kitab-ı hayattan

Hiç olmazsa ver selam
Söyle bir iki kelam
Bunu öğretir İslam
Öğrendinse hayattan

M.Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1324323/sen-ve-hayat.html>

HAYAT MİSYONLA GÜZELDİR!

Sürmedinse toprağı
Ekmedinse tohumu
Çapalamadınsa bitkiyi
Çamurlu ellerinle
Dayanıp küreğine
Seyretmedinse yıldızları
Su vermedinse
Bahçene, tarlana
Sana ne ulan
Emekten, mahsulden!

Cep telefonun elinde
Hayır! O şimdi seni yürüten
Beyaz bir baston!
Yolun mu?
Git gel; cadde, kafe, AVM!
Boz şu rutini Allah aşkına
Bir görev edin kendine
Çık kentten, toprak boyunca yürü
Selam ver yanık yüzlere
Uzat elini nasırlı ellere
Tanrı'nın lütfunu gör üretenlerde
Adam dediğin misyonuyla yaşar
Güneş gibi, yağmur gibi, toprak gibi
Hep almaz hayattan
Meyveli dal olur da topluma
Eğilir, alın terini düşürür avuca
Bi iyi olur ki adam
Anlatamam...

M. Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1325182/hayat-misyonla-guzeldir.html>

ALLAHÜ TEÂLÂ'NIN ADALETLE İLGİLİ SIFATLARI (7)

el Hakim'dir işi hikmet
Talât Rabbin zikr ü fikret
Gafil gezme halen şükret
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

el Fettah'tır koymaz naçar
Neyse darlık onu açar
Ya Rab! dersin şeytan kaçar
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

el Hasib'tir hesap sorar
Mahşerinde kulun yorar
Her kulu rengine boyar
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

el Adil'dir adl edecek
Kâfir zalim gör nedecek?
Her kul yaptığın görecek
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

el Muksit'ten hak adalet
Olmasın yolun dalalet
Her rezalet bin nedamet
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

es Sâdık'tır sözde işte
Her nefes alıp verişte
İlerle kalma geçmişte
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

M. Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1325977/allahu-te-l-nin-adaletle-ilgili-sifatlari-7.html>

Dua nedir?

Keyfimce yaşıyorum
Kaçırıyor insanlar keyfimi, şaşıyorum...
Çaresiz kalınca başlıyorum duaya
Tanrım! Yardım et bu budalaya
Değiştir bu gidişi mi
Geri istiyorum keyfimi
Duymuştu yakarışımı bir meczup
Dedi işitmez ki Tanrı seni
Yok ki duanda bir üslup
Dua nedir? bilmiyorsun
Sen söyleyip sen işitiyorsun!
Bön bön baktım yüzüne
Bahar girmişti gözüne
“Nedir ki dua?” dedim
Kendini değil, sev Tanrıyı
Kendine değil, hizmet et Tanrıya
Keyifli yaşamak budur budala
Budur dua...

M. Talât Uzunyaylı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1326989/dua-nedir.html>

AKÇA BACI

Ağla ağam! Akça Bacı gitti
Testi dolu suydu aktı bitti
Onca sene çekti kahır sessiz
Saydı ömre ödöl ecel yetti

Derdi: Fani hayat baki ahret!
Niye şekva eder insan; hayret!
Dünya olmuş tohum ahret meyve
Eken biçer sabret; bekle seyret!

Akça Bacı çekti nice acı
Sessiz kaldı; namı sessiz avcı
Hayat tarla; sırt lazım terli
Alın terin olsun Rabbe duacı

Bildi: Mekke kılmaz kulu hacı
Ana çocuk doğar çeker sancı
Özde yoksa sancı lafta hacı
Olmadı hacı, Akça Bacı hancı!

M. Talat Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1327635/akca-baci.html>

BAHÇEMDE SONBAHAR

Mevsim sonbahar; aheste aheste iner ölüm
Solar dallarda renkler veda eder her bir gülüm
Ufuk kızıl, dallar kızıl, kızıl gül yaprakları
Bahçemdedir yas... Neden kocalmaz hercai gönlüm

(MTU)

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1328885/bahcemde-sonbahar.html>

ALLAH TEALA'NIN NİMET VERİCİ OLDUĞUNU İFADE EDEN SIFATLARI (8)

er Rezzak'tır; rızka kefil
Yoksa nasıl doyardı fil!
Gayretli kul olmaz sefil
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

Karunların malı hani?
Kulda ne var gördün fani
Allah Kerim; verir gani
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

Vehhâb; garibe habibe
Cümle nimet hepsi hibe
Dön yüzünü dön sahibe
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

Vaallâhu zu-lfadli-l'azîm
Şükürden başka ne lâzım
Namaz niyazla kıl tazim
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

Her hâline de ki şükür
Allah'a kıl çok teşekkür
Terk etmez kulun eş Şekûr
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

el Mukit'tir; alan veren
Kulu görüp imdat eden
Nimetin yerlere seren
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

Allah Kâbid sıkar vermez
Yağmur inmez tohum bitmez
Git demezse zorluk gitmez
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

Kimdir düşeni kaldıran
Mecnun'u çöle saldıran
Râfi burcuna vardıran
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

eş Şâfî'dir; verir şifa
Sen kulluğun eyle ifa
Güvenen buldu irtifa
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

De ki: Kâlû hasbunaallâh
Bulmak istiyorsan felâh
Yetişir sana es-salâh
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

Kefâ billâhi vekîlâ
Budur kalbe veren cila
el Kefil de ol istila
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

Halık Muğni verir alır
Kul aldanır kesbi sanır
Malı gider fi'li kalır
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

İnsan dalar Rabbi dalmaz
Yaptınsa yanan kâr kalmaz
Vâcid Allah seni salmaz
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

(MTU)

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1329635/allah-teala-nin-nimet-verici-oldugunu-ifade-eden-sifatlari-8.html>

ARZULAR VE NİYETLER

Benim benim dersin biter mi hiç acılar
Bencilikten doğar çekilen şu sancılar
Paylaşan mutludur nimeti ve külfeti
Perişan yaşar ölür cümle yırtıcılar

Belli süredir zaman hayatlar iğreti
Kullan arzuları değiştir şu niyeti
Tattın şunca zaman nice maddi zevkleri
Önder olsun artık şu manevi öğretti

Islah olmadan ayrılma bu boş dünyadan
Din içindir dünya uyan artık rüyadan
İnsanı yarattı kendi için Allah bil
O'nun olmaya bak, geç şu kardan zarardan

Söz söyledi Talat dinler mi nefsi aman
Kendi için yaşadı geçip gitti zaman
Derin gölge salıp uzadı ya gafleti
Titrer şimdi vicdanı.. Rabbim halim yaman

M. Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1330752/arzular-ve-niyetler.html>

GÜL VE KÖZ

Solar elbet nazlı güller
Niyetler gül olmayınca
Tutmakla ısıtmaz eller
Yürekler köz olmayınca

MTU

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1330980/gul-ve-koz.html>

SONBAHAR ÇOCUKLARI

Kışla ilkbaharla yazla
Çocuklar oynar sonbaharla
Dünya kurup dünya yıkarlar
Kuru yapraklarla
Mutludur ocuklar azla okla
Bir tek onlar baş eder hayatla
evirirler dünyayı bildikleri gibi
Topaç gibi bir o yana bir bu yana
Bilirler dünyayı ocuklar
Kendileri gibi gülücük
Bulutlar gibi cömerttirler
Yağmaları öpücük
Şarkıları neşe ığlığı
Servetleri baloncuk
Bilirler altından kıymetlidir
Terli avuçlarında boncuk
Dünyadır ocuklar
ocuklardır dünya...
Dünyayı iyi tanır ocuklar
Bilirler ki yaşamak rüya

M. Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1332388/sonbahar-cocuklari.html>

ERZURUM KEVELLERİ

Tebrizkapı'da idi Kevelciler çarşısı
Debbağlar, keçeciler, çarıkçılar karşısı

Dadaş, kürk demezdi de derdi adına kevel
Kürklere erişirdi ağalar beyler evvel

Koyun kuzu derisindense pek makbuldü kürk
Dükkân önünde hazır, müşterisi Kürt'le Türk

Deriyle yün papakla korunur aziz kelle
Yoksa kürkün papağın çek dur sen de lahavle

Kevel, paltodan iki misli daha büyüktü
Say ki çift kişilik yün yorgan azim bir yüktü

Yakası sanki yastık yüzü, geniş mi geniş
İner topuğa boyu, hoştur kevelle geziş

Yorgan döşektir kula; kırdada, bayırdada, handada
Bürün kürküne paşam uykunu al biryanda

Köyden şehirden gelir, kürkün söküşü olur
Tamir Eylül'de başlar terziler akçe bulur

Geçip gider yollardan kızaklarla faytonlar
Kürklü beyler seyrederek titreyen marabalar

Erzurum'da kevel ekmek su gibi önemli
Gelmez sıra; tez varıp tez sipariş vermeli

M. Talat Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1333433/erzurum-kevelleri.html>

ALLAH'IN HİDAYET EDİCİ OLMASIYLA İLGİLİ SIFATLARI (9)

Rehberimiz her bir âyet
Rabden gelir her inayet
Hâdi'dir; kılar hidayet
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

İstikâmet verdi Râşîd
Allah ki kuluna mürşid
Doğmaz mi gönülde hurşîd
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

Dosttur dosta yardım eder
el Veli'yle gamım gider
Velisiz kul gör ki nider?
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

Budur yerde gökte kelâm
Cennet yurdu Dar-üs selâm
Necattır kula es Selâm
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

Değer veriyorsan cana
Allah yeter Vekil sana
Aşk ile koş Hak'tan yana
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

Cümlemize kerem kani
Hıfzeder hem kılar Mâni
Rab değilse kimdir hani?
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

Her ne ki var fayda veren
el Nâfi'dir yapıp eden
Mahrum kalmaz Rabbe giden
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

Âlem oldu Nur ile nur
Gönül aşkla buldu sürür
Huzuru ilahide dur
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

Kısa kalır beşer kolu
Mevlâ kılar boşu dolu
el Mucib'ten geçer yolu
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

M.Talât Uzunyaylalı

Not: Ebru, Mehmet Kotan Bey'e aittir..

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1334045/allah-in-hidayet-edici-olmasiyla-ilgili-sifatlari-9.html>

ERZURUM'DA İPEKYOLU DEVELERİ

Çin'den Avrupa'ya gider İpekyolu
Tebriz, Erzurum, Trabzon kadim bir kolu

İslam'ı İslam'a bağlayan bu yoldu
Nice asır tüccarla hüccacla doldu

İran Turan malı kervanla taşındı
Develer izler sürdü yollar aşındı

Develerin iyisi gelir kökünden
Güney Araplarından Hive Türkünden

Kervanın önü sıra eşek giderdi
Yedi deveyi bir sürücü güderdi

Deveciler mahirdi, Azerbaycanlı
Babayiğit adamlar hep kanlı canlı

Her bir deve ki, beş yüz kilo yük taşır
Maşallah deyin... develere yakışır

Erzurum'u yirmi üç günde çıkardı
Sanma kervancı gide gele bıkartı

Kervancı ağırladı kervansaraylar
Bolluktan nasip aldı, hatta vapurlar

İnsan ve servet akar da gece gündüz
İpekyolu şehri olur mu görgüsüz

Hanlar, dükkânlar her dilden anlar söyler
Tüccarlarla oturur ağalar beyler

Menzilden menzile yürürdü develer
Şenlendi çarşı pazar yükseldi evler

Gemi Avrupa malı taşır Trabzon'a
Deve kervanı getirir Erzurum'a

Trabzon kervanı Erzurum'da dinlenir
Tebriz kervanlarına mallar yüklenir

Resmi işlemler Erzurum'da yapılır
Gümrük vergisi, devlet hakkı, alınır

Gel zaman git zaman deyişti bu ahval
Geldi yeni hâl eski hâl oldu muhal

Otomobil ve kamyon olunca icat
Develer yurtlarına eyledi ricat

Kalmayınca kervan şehir fakirleşti
Zengin sarsıldı fukara sefilleşti

İpekyolu şehrini anlattım size
Ne çok öykü bıraktı develer bize

M.Talât Uzunyalalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1334555/erzurum-da-ipekyolu-develeri.html>

RABBİMİZİN AF VE MERHAMETLE İLGİLİ SIFATLARI (10)

Afüvv'kârdır bağışı çok
Tövbekârın kederi yok
Günahkarsan yaşarsın şok
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

Muhammed'le geldi ferman
İns ü cinni korur Rahman
O'ndan gelir her bir derman
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

İki âleme er Rahim
Müminlere rıfkı daim
Milk-i beka Hak'la kâim
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

Bilmem dersin günah sevap
Verir misin acep cevap
Nadim ol affede Tevvâb
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

Günahlarım görse ceza
Değil mi ki bana seza
el Halîm'den gelmez eza
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

Raûf'tan gelir merhamet
Günahına duy nedamet
Arayıp durma keramet
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

es Sabûr'dur cana sefa
Çekip durma boşa cefa
Göster ki göresin vefa
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

Tevbe eyle koşar bağış
Gafûr'dan tükenmez yağış
Akıbet Hakkadır varış
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

M.Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1335430/rabbimizin-af-ve-merhametle-ilgili-sifatlari-10.html>

ERZURUM SAZLIĞI

Erzurum Ovası'nın orta yerindeydi saz
Katar katar gelirdi leylek, ördek, turna, kaz
İki yüz çeşit kuş ağırlardı, bahar ve yaz
'Kuş senfonisiydi' yerdeki gökteki avaz

Firuz Bey, Tivnik, Karaz, Ağaver'di, köprüsü
Köprülere bağlıydı yirmi köyün öyküsü
Göl suyu yükseldi mi geçit vermez köprüler
Denir elbet, ey sazlık, sensin ömür törpüsü

Dört yanı doluydu kuş yumurtası kuş tüyü
Baharı, yazı, pek güzeldi, sanki bir büyü!
Saz dalında şarkı söylerdi sazın bülbülü
Hem yerlisi hem yabancıyı övdü bu gölü

Erzurumlu cilden dokudu zembille sele
Bak! Selem dolu sazlık yumurtası, gel hele
Tavuğu nedecen, kaz yumurtası yesene!
Al beyim, al! Fırsattır, verme sepeti ele

Cil; halı yastıkta, duvarda, damda, tavanda
Her yerde; semerde, neyde, kalemde, kavalda
Gör! Köylü, manda sürüsünü saza salanda
Ne hoş olur; bin camış, sazda kanal yaranda

İnce cilden mamul; rapata, seccade, hasır
Hasırsız olur mu ev, olsa da adı kasır
Yaktı kalın cilini: dükkân, hamam, fırın, ev
Gelip geçti azizim, nice böyle bin asır

Ellili yıllardaydı... girdik sazın kanına
Sönüp gitti gölü, değdi mi acep karına
Yazık ettik yazık, şu Erzurum'un sazına
Gitti kuş, gitti seda, kaldık motor cazına

M.Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1336326/erzurum-sazligi.html>

SABAH NAMAZI

Vakti seher hayr ola
Hanenize nur dola
Sabah namazı nimet
Uyananlar kâr bula

Namaz yakışır kula
Namazsız çıkma yola
Kardeşinle kol kola
Haydi git, uğur ola

Sapma hiç sağa sola
Dur huzurda el bağla
Pişman olup çok ağla
Korkun olmasın asla

Geçirme günü yasla
Besmele ile başla
Allah var gamı boşla
Arın dur damla damla

(m.t.uzunyaylalı)

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1336852/sabah-namazi.html>

ERZURUM HASIRLARI

Evlerde hanlarda sergiydi yüzlerce asır
Hem temini kolaydı hem de ucuzdu hasır
Ham maddesi cilden, Karasu Sazında hazır
Kayık, kağıt taşıyıcı, esnafın eli nasır

Erzurum sekiz köşe çoktur kale kapısı
Şehrin kuzeyindedir meşhur Gürcükapısı
İnsana mutluluk verir eskilerin anısı
Gir de gez hele, işte, Hasırcılar Çarşısı

Hamamlarda, camilerde, konaklarda, hasır
Naif bir sergi, diyar-ı dadaşa münhasır
Şaşma! Ahalisi bilmez değil, halı, kilim!
Şu mesel; coğrafya kader; Erzurum muasır

Şükür! Hasır çarşısının yeri oldu talan
İş Bankası, Ak Bank ve Hasır İşhanı kalan
Şehirler de insanlar gibi gelip geçiyor
Bir varmış bir yokmuş, talan da kalan da yalan!

M.Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1337853/erzurum-hasirlari.html>

KURAN NİÇİNDİR?

Hayat için indi Kuran
Ölü değil sensin duyan
Oku anla et amelin
Olma sakın nefse uyan

Bilmem sanırız niçin
Dünya oldu din için
Kuranla amel gerek
Olduk meczubu hiçin

Geçin efendim geçin
Ak koyup kara seçin
Kuran'sız hayat hiçtir
Siz hiç ekip hiç biçin

Dönmez yolcu gidenler
Dinden çıkar ölenler
Kuran'sızsa hayatlar
Mahşerde ne söylerler

M.Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1338349/kuran-nicindir.html>

ERZURUM'DA AHI ESNAFI

Anadolu çarşısını kurdu Ahi Evran
Yalansız ve hilesiz, gelip geçti o devran
Erzurum pazarında tertip düzdü ahilik
Güvenilirdi çarşı yoldan emindi kervan

Selçukluda Osmanlıda sahiptiydi esnaf
Esnaf şeyhlerinin her biri işinde sarraf
Rahle-i tedristen geçirdi her bir iş kolu
Ders gördü çömezler, çıraklar, ustalar saf saf

Üretici, sanatkâr, ilkeleri fütüvvet
Fütüvvet ahlakı doğurdu azim bir kuvvet
Her ne iş gördülerse usulleri meşveret
Geçmez akçeydi rüşvet geçer akçe uhuvvet

İş erbabı olmalı berrak su gibi duru
Şeyh eli rahmet eli keser acıtmaz uru
Ulûlümre itaat edince Allah kulu
Helaldir, ne aldı ne sattı, kazancı meşru

Bir meslek öğrendin, sanma ki sen oldun usta
Böylesine 'cahal' derlerdi, akli yok başta
Sözle sohbetle pişer usta, tekke yokuşta!
Ahlaksız esnaf ya iflasta ya gezer boşta

Dinî ahlak cariydi hanede hem pazarda
Her ne sorun var, çözüldü şeyh huzurunda
Yaşlı genç, beş vakitte, cem olurdu camide
Makbuldü her bir kul, makbulse Allah katında

Toplum süt, insan maya, bir kez bozulsa maya
Gör düzelmez o toplum, varıp çıksa da aya
Hile hurda görünür gezip baksan ne yana
Maya maneviyattı, mayasız sütte hayâ!

Osmanlı asırlarca yaşadı düzen ile
Kuran ahlakı hâkimdi her fiile her dile
Kur'an'sız, kuralsızdır! Çile bülbülüm çile!
Meyus girip çıkarız uğrasak hangi ile

Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1338795/erzurum-da-ahi-esnafi.html>

RABBİMİZİN CEZALANDIRICI SIFATLARI (11)

el Mu'azzib eder azab
Münkirlere çokca gazab
Hâlin nic' olur ey kezzab?
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

Mühlik'dir hem Müntekim'dir
Vaadi haktır ezelidir
Cennet cehennem bezelidir
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

Rab'dir alçaltan yükselten
Dertli yahut şen söyleten
Hâfid olduğun belleten
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

Mâkirîn ve Muhzî'l 'dir Rab
Ad'dan Lut'tan bir hisse kap
Nefse tapma Allah'a tap
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

Hak adüvvü'n lî'l kâfirîn
Berî'ün min'el müşrikîn
Tutar perçemin zâlimîn
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

Muzill'dir kılar hor hakir
Hilebaza eyler mekir
Sual sorar Münker Nekir
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

M.Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1339184/rabbimizin-cezalandirici-sifatlari-11.html>

RABBİMİZİN İSİM VE SIFATLARI (12) / HATİME

[italik]Zül-Celâli vel İkrâm[/italik]'sın
İki âlemde Sultansın
Şuursuz kul çok utansın
Dosttur müminlere Allah
Dost ister mümini billah

M. Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1340383/rabbimizin-isim-ve-sifatlari-12-hatime.html>

ERZURUM'DA PAŞA CAMİLERİ

Erzurum'da sekiz paşa camisi
Din ü devlet mülk ü millet hamisi
Bu diyarlar kalesidir İslam'ın
Paşalardır kalelerin banisi

1559 yılıydı ilk cami Ayas Paşa'dan
Nice hizmet etti bak evkafından
Her eserin vardır vakıfnamesi
Issı soğuk geçti vakfın başından!

Lala Mustafa'dan cesim bir cami
1562'de başımızda, şehre oldu hami
Okul, hamam, dükkân, saray bıraktı
Nicoldu hizmeti asarı hani?

1566'da Ali Paşa'mızdır beylerbeyi
Hakka kulluk için yaptı camiyi
Hanı, hamamı nice bir hizmeti
Dua aldı halktan gördü himmeti

1573 yılında Murat Paşa oldu vali
Güne gün düzeldi şehrin her hâli
İlme medrese, kulluğa cami
Cehle düşmesin okusun ahali

1648'de Erzurum Eyaleti valisi
Gürcü Mehmet Paşa.. vardır camisi
Pek akıllı, tedbirli, dirayetli
Şöhretli paşadır uzundur bahsi

1668 yılıydı Kasım Paşa'yı gördük
Cami yaptı o da hizmeti büyük
İsmi yaşattık mahallesinde
Nice ad yok oldu yüzümüz dökük!

1764'te şehir İbrahim Paşa'ya nasip
Cami, kütüphane, medrese: hatip
İşitene hak söz; Hakk kula habip!
Manevi talimdir cümleye tabip

1836 yılıydı geldi Esat Muhlis Paşa
Nizam vermek istedi kuruya yaşa
Cami yaptı bir de muvakkithane
Sen de yap bir eser sen de çok yaşa

Sahib-i esere denilir mahmud
Müjde var ki nasiptir Cennet-i Huld
Servete makama kim oldu hasûd[1]
Zalime eş oldu sıfatı alud[2]

M. Talat Uzunyaylalı

[1] Kıskaç

[2] Bulaşık, karışık

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1341408/erzurum-da-pasa-camileri.html>

YENİ YIL

Ben eski, yıl yeni!
Yeniyle acep n'etmeli?
Gerçi yeni veriyor teselli
Hani ben de gözüktüm ya zamanda
Allah'a şükretmeli...
Lâkin müşkül soru belli:
Zaman hep yeni
Ben neden eski!?

M.Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1342383/yeni-yil.html>

ANA DİL VE DİN

Allah'ın takdiridir her ana dil
Önce ana dil gelir sonra da din
Yoktur başka bir yol bunu iyi bil
Anlatan dilindir anladığın din

Dil ile gezersin Kur'an ilini
Dilinle bilirsin nedir fi'lini
Dilinki düzeltir zikri fikrini
Anlatan dilindir anladığın din

Oku lafzı Arpça manayı Türkçe
Mana meyveli dal gül dolu bahçe
Manadır ruhları kurtaran akçe
Anlatan dilindir anladığın din

Kur'an mektuptur, Allah'ın selamı
Hep zarf ile meşguliyet revamı
Bak mazrufa anlayasın kelamı
Anlatan dilindir anladığın din

M. Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1342858/ana-dil-ve-din.html>

ALTMİŐ ALTI GÜL

Gitti ömrüm, girdim altmış altı yaşına
Her yıl bir güldü, ayrıldım her yıl gülümden
Gâh yağmur yağdı gâh da kar, dertli başıma
Nasıl kurtulayım? kim kurtulmuş ölümden

Uçaklar, füzeler yaptım, uzaya çıktım
Bulun ölüme bir çare, herkese dedim
Elimden gitmesin tahtım; parlâsın bahtım
Yel kaptı tahtımı, kara bahtı ben nedim

İstedim yiyeyim helva olayım mesut
Lakin bir türlü kıvamın tutturamadım
Parayı, yârî, şöhreti sandım ki umut
Meğer kırılğan dallarmış, tutunamadım

Sahte amaca gitti sermaye-i ömür
Allah'tan başka yoktur, bildim, insana yâr
Güneş, yıldız aşikâr, nefisimiz kömür
Kömürün çektiği ah u zar, narı da var

Sebepsiz bir şey yaratılmadı, bilelim
Keyf sürelim diye mi halk etti Hak bizi
Ölmeden uyanıp hak yoluna gidelim
Yürüdükçe büyüsün can iman filizi

M. Talât Uzunyaylı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1343060/altmis-alti-gul.html>

İÇİMİZİN FELSEFESİ

Bir deniz gibiyiz dalgalanır içimiz
Kıyılarımızı döğör hisler, arzular
Gel-gitlerle devinir dururuz...

Beden zindanında köleler
Küçük, büyük benciller
Ebucehiller, Ebulehebler...
Kurtulamayız bencillikten
Kurtulamadan doğamızdan

Keyfiliğimizin adı Firavun
İçimizde büyür Nemrut
Kurtulmak için uyanmalı
Musa'yı, İsa'yı uyandırmalı
Uyandırmalı Muhammed Mustafa'yı...

M. Talât Uzunyaylı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1344396/icimizin-felsefesi.html>

ERZURUM ÇARŞILARI

Hindistan Türkistan, Erzurum yolu
İran Kafkasistan, Erzurum kolu
Tebrizli, Tiflisli... Erzurum dolu
Çarşıları meşhur şehir Erzurum

Sanma transit bir yol, kervana konak
Erzurum çarşısı tüccara ortak
Hanlar konuk dolu tütüyor ocak
Çarşıları meşhur şehir Erzurum

Gel gezelim hele, Erzurum çarşı
Aha Örtük Çarşı, Kavaflar karşı
Bir Acem oturmuş okuyor şarkı
Çarşıları meşhur şehir Erzurum

Müşteri dolu Memişoğlu Hanı
Dükkân mağaza sarmış her yanı
Kervancı malları esnafın canı
Çarşıları meşhur şehir Erzurum

Kürkçü, Bedesten, Nuri Bey, Sipahi
Kuyumcular çarşı uzak mı sahi
Söyler esnafı Farsça, Frenkçe gâhi
Çarşıları meşhur şehir Erzurum

Erzincankapı, Cedit, Ayaspaşa
Üstü örtük çarşı İskenderpaşa
Âlemdir çarşılar sende gir yaşa
Çarşıları meşhur şehir Erzurum

Bir asır önce üç bin dükkân vardı
Şehrin dört yanını çarşılar sardı
İnsanoğlu gafil, ebedi sandı
Çarşıları meşhur şehir Erzurum

M.Talât Uzunyaylalı

Fotoğraf: 1900'lü yıllar... Erzurum Taşmağazalar Çarşısından bir kesit

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1346100/erzurum-carsilari.html>

SEVGİ KAR GİBİ OLMALI

Kar gibi olmalı sevgi
Beyaz, hafif, naif
Öfkesi lapa lapa
Öpmesi elif...

Yağmur gibi ağır
Olmamalı sevgi, hayır!

Kar gibi olmalı sevgi
Beyaz, hafif, naif
Öpmesi lapa lapa
Öfkesi elif...

M. Talât Uzunyaylı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1346734/sevgi-kar-gibi-olmali.html>

TUHAF ŞU GERÇEK

bitki hayvan insan
etrafı saran
güneş ay yıldız
öncesi olmayan
sonrası olan
var olan şey
kuzey güney
dikey yüzey
gerçek...

haz alır
haz verir
hazı varlıkta seyir
varlıkta doğar
varlıkta erir
buna yaşamak denir
gerçek...

istemek arzulamak
sevgi ışık sunmak
yanmak doğmak
anne şefkate kanmak
baba mutlu olmak
duymak bulmak
gerçek...

içi dolu
yaşama yolu
uzar her yana
uzundur kolu
zâtı surlu
çehresi nurlu
varı borçlu
gerçek...

arzusu çocuğu
korkusu koltuğu
sorduğu bulduğu
olduğu dolduğu
hayali kurduğu
kendisidir vurduğu
gerçek...

M. Talât Uzunyaylı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1347582/tuhaf-su-gercek.html>

KÖK

Millet kolay yıkılmaz sağlamsa kök
Ne kadar zehir varsa köküne dök
Böyle akıl verdi en büyük şeytan
Çürüt kökü, dal budağın lif lif sök

Darbeyi vurunca haline bırak
Fayda vermez artık ne dal ne yaprak
Günden güne çürür akıbet helâk
'Gel sen de sineme' der kara toprak

Kök kopmuşsa denir arkeoloji
Raporunu yazar hem patoloji
Kökleri çürümüş ölmüş zavallı
İlgilenir artık antropoloji

Papa, İncil, Batı'ya olmuştur ses
Laik güya, köküne verir su, pes!
Latin'i, Yunan'ı eder de rehber
İman Kuran desek köpürür teres

M.Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1348880/kok.html>

YÂR BULAMAZSIN!

Hayat bir bağ gözet ömrün bağını
Islah eyle ömrün her bir çağını
Rıza ile in çık varlık dağını
Rızasından büyük kâr bulamazsın
Halikından büyük yâr bulamazsın

Hak misal verdi örümcek ağını
Büyük kâr sanırsın sinek yağını
Görmezsin ne oldu solu sağını
Rızasından büyük kâr bulamazsın
Halikından büyük yâr bulamazsın

Fakire öksüze aç kucağını
Hayra yol et gözün hem kulağını
Dik nefsin dağına Hak sancağını
Rızasından büyük kâr bulamazsın
Halikından büyük yâr bulamazsın

Hak söze alet kıl zan dudağını
Hak yolda sabit tut can ayağını
Merhametle tüttür yak ocağını
Rızasından büyük kâr bulamazsın
Halikından büyük yâr bulamazsın

Talât attı tası hem tarağını
Sırtına yüklendi göç yatağını
Geçmeye cehdeder nefis batağını
Rızasından büyük kâr bulamadı
Halikından büyük yâr bulamadı

M. Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1349095/y-r-bulamazsin.html>

DEDEMLE SOHBET

Köye gittim dedemi ziyarete
Dediler yazlıkta çekilmiş halvete
Sekide minderde oturmuştu
Üç çevrim tespahiyle divana durmuştu
Sual ettim, nasılsın? Dedi: Gamız!
Komşumuz, ailemiz, hısım akrabamız
Adımız mızımız soy adımız mızımız!
Hiçbir şeyden memnun değiliz.
Nimet içindeyiz, lâkin dilimiz efkâr
Tamah çok, şükür yok, halimiz bedkâr!
Şunu anladım ki kalbi kokanın ağzı kokar!
Yavrum! Dünya ile olduk sırılsıklam
Bu sarhoşluğa çare olur mu kelam?
Ne oldu Müslümana nerede o İslam?
Dedi bulursan bir ehl-i şükür
Söyle çok çok selam!..

M.Talât Uzunyaylalı

*bedkâr: Kötü hareketli

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1351176/dedemle-sohbet.html>

GÖZ AĞLAMADI!

Köylü akın etti şehirler doldu
Arayanlar nice imkânlar buldu
Herkes ustalaştı kazları yoldu
İnsan insana kurt olup uludu
Gözü ağlamadı kalbi kurudu

İçler viran oldu dışlarsa abat
Bahçeler yok oldu evlerse kat kat
Her şey mubah oldu, her şeyi al sat
İnsan insana kurt olup uludu
Gözü ağlamadı kalbi kurudu

Ne söylersen söyle bu zaman böyle
Anayla babayla pazarlık eyle
Fukara nedecen otur kalk beyle
İnsan insana kurt olup uludu
Gözü ağlamadı kalbi kurudu

Kovuldu hayattan iman cenneti
Cezbetti kulları tamu şöhreti
Tat verdi insana insanın eti
İnsan insana kurt olup uludu
Gözü ağlamadı kalbi kurudu

Talât şu zaman ahir zamandır
Gaflet tarlasında amel samandır
Tutun Yaradan'a rüzgâr yamandır
İnsan insana kurt olup uludu
Gözü ağlamadı kalbi kurudu

M. Talât Uzunyaylı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1351847/goz-aglamadi.html>

DEĐİŐEN NE?

Her Şey değişiyor
Bir gŭn gibi her Şey!
İman da pek çeŐitli...
Eski iman Selimiye
Yeni iman Sapphire*!
YaŐıyor her devir
Kendi saatiyle...

Uzunyaylalı

*Pırlanta

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1352731/degisen-ne.html>

Ey Hüzün!

Hüzün, güzel şeyler bitince
Mesela yaz gidip güz gelince

Güzel şeyler bitince hüzün...
Anne baba kardeş gidince... güzün

Kızıyapraklar da bahçeden yadigâr
Sürükler, kuytulara sürükler rüzgâr

Ardı sıra bakılır allanmış ufku
Yürek hüznüdür gözyaşı akar suskun...

Kalbine yağınca lapa lapa hüzün
Kar ağlar gözün gül keser yüzün

ey hüzün!
ey hüzün!

M. Talât Uzunyaylı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1358912/ey-huzun.html>

RAMAZAN KUDÜSÜ

Her yıl olduğu gibi Kudüs
bu ramazan da ramazansız!

işgalci arsız
ne yana baksa
Mescid-i Aksa dermansız

yüz yıl oldu ki ağlar
bir gözü yaş bir gözü taş Filistin

M. Talât Uzunaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1369272/ramazan-kudusu.html>

DÜNYA KAPATILACAK

İnanması zor biliyorum
Yine de dünya kapatılacak
Her beklenen yakın elbet
Göz önünde işte, seyret
Doğumlarla dünya her an açılmakta
Ölümlerle dünya her an kapanmakta

Her beklenen yakın elbet
Kıyamet günü geldiğinde dünya
Doğumlara ve ölümlere kapatılacak
İnanması zor, biliyorum
Fakat böyle olacak!

Cığ-vığ etsek de nafile
Mesaj değil mi akla, kalbe
Gelip giden şunca kabile...

Tatlı bir düş, bir hülya
Ne sana kalır ne bana dünya

M. Talat Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1373530/dunya-kapatilacak.html>

YARGILARIMIZ

Gerçeğe ulaşmak zor
Çünkü ateşten bir kor
Herkesin fikri doğru!
Sen sarı de o der mor

Elbette sen objektif
O mu? O çok sübjektif
Dünyayı çeviren sen
Senden çıkar pozitif

Ondan eser negatif
Baş belası muhalif
Niye yaşar ki bilmem
Ben aktifken o pasif

Bakmaz ayakta nala
Adam demişler mala
Haddin bilmez böylesi
Hem cahil hem budala

Sevdiğim elbet ala
Sevmediğim de bela
Benim dostumsan eğer
Düşmanımı karala

Senin gözün sürmeli
Onun gözü 'çapakli!'
Bilmem nasıl etmeli
Yargılar hep şüpheli

M. Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1374367/yargilarimiz.html>

SAVRUK SÖZLER

Herkes gibiyim bende
Benim dünyam da özel
Darılma...
Göremiyorum diye seni
Güzelliğini...
Gözümde olmalı perde
Hissettiğimi görüyorum
Sadece hissettiğim güzel

Kınamamalısın beni
Kendi dünyamda değilsen
Nasıl var ederim seni
Bilemem ki hissetmediğimi
Hele tecrübe etmediğimi

Savruk sözler say sözümü
Silsem de nafile gözümü
Göremem ki herkesi
Sınırlıyım sınırsızın içinde
Programım kadar
Anlıyorum özümü

Hissettiğin kadarım işte
Takma! Savruk sözler say sözümü...

M. Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1374694/savruk-sozler.html>

KANATLI AT

Para puldan önce ağa
Maneviyat edin bence
Benzetirsin kendin dağa
Erir karın gün görünce

Egoistsin gönlün kara
Uyanmazsın düşsen dara
Çark-ı felek koyar zara
Erir yağın zor görünce

Sözümden anla bir mana
Nefsin kâfi derttir sana
Kaçar gider İbn-i Sina
Canın çekenini görünce

Nefsin olmuş sana ilah
Olmaz malla mülkle iflah
Eder iman amel ıslah
Kişi nefsin dert görünce

Nefse muhalif ol Talât
Azrail getirsin kırat
Engel olmaz sana sırat
Atın kanatlı görünce

M. Talât Uzunyaylı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1374986/kanatli-at.html>

GÖÇMENLER

Bahçenin gözdesiydi çınar
Uzamiştı kolları her yana
Rüzgâr kokular sunar
Kuşlar ona konar
Yayılırdı dallarından şarkılar

Mavi bir ladin diktiler yanına
Küçümsedi çınar, neşe vermedi canına
'Ne ufak şeysin sen böyle!' dedi
Söz dokunda ladinin kanına

Dokunulmamalı kimsenin yerine
Sabit-kadem olmak gerek, biline
Müdahale edilirse bir ağacın evine
Kök salması mümkün olmaz derine

Bahçeden bahçeye naklolduktayım
Sen keyiftesin de.. ben hastayım, yastayım
Bıraksalar görkemli bir sarayım
Söyle, nasıl bir ev yapayım?

M. Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1375582/gocmenler.html>

KÜÇÜK ŞEYLER

Damlar damlar da göl olur
Görme damlaları küçük
*

Önce çatlar patlar duvar
Takip eder onu göçük
*

Söz yığılır kitap olur
Cümlelerin aslı sözcük
*

Ekenler bir iki tohum
Buldu nimet bölük bölük
*

Bir adımla yola çıkıp
Yürüyen dağ aştı gördük
*

Değil bozuk para küçük
Kumbarada küçük büyük
*

'Şaka yaptık ne var,' deme
Dost iken düşmanı gördük

M. Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1375889/kucuk-seyler.html>

GELİR GİDER DENGESİ

'Ayğını yorgana göre uzat'
Ne sen ağla ne de ananı ağlat

*

Dinle; kazandığından çok harcama
Kalırsın oyun dışı, dersin dama!

*

Ayıp değil yırtığa yapsan yama
Ayıp o ki, kişi sağ, düşmüş gama

*

Gidip iste, borç verir sana banka
Sırıtır; der ki, kölem oldun kanka!

*

Yalan sözdür: borç yığidin kamçısı!
Doğru sözdür; çetindir borç sancısı

*

Şaşırılmış! borcu borçla öder kimi
Zanneder ki büyütecem işimi

*

Hayal eder bini, bulmuşken dibi
Böylesi ne akli dinler ne dini

*

Ölmeyen borç yapsın uyarır fani
Dinlemez de borçla boylarlar sini

M. Talât Uzunyaylı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1376071/gelir-gider-dengesi.html>

EVDEKİ HESAP

Evdeki hesabın çarşıya uymaz
İş olur; göz görmez, kulak da duymaz
*

Keserler, biçerler yaparlar plan
Terzide iş görür sokakta yalan
*

Bazen içten bazen dıştan gelir ket
Aksi olsaydı uçardı memleket
*

Her şey hesap değil nasibe inan
Nasipten çıktı mı han evin viran
*

Plan da program da olmalı elbette
Fakat dolar cehennemde cennette
*

Tedbirin al, de ki Rabbim müvekkil
Kaybeder mi o kul Allah ki vekil

M. Talât Uzunyaylı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1376222/evdeki-hesap.html>

DESTEK

Bir el sessiz, iki elin sesi var
Bir elin kâr ikinci elin de yâr

*

Buğday, arpa gerek elesin elek
Sen, ben, o lazım ki, dönsün bu felek

*

Otla samanla dolar cümle merak
Tava tencere yoksa netsin terek

*

Ağıza bak: diştten dile kolaylık
Hepsi birlik olmasa olmaz sağlık

*

Bedenden öğren, âleme destek ol
Paylaşmayı sev, kendine eyle yol

*

Kimine kol ol, kimine de bacak
Kuru odun lazım ki yara nacak

M. Talat Uzunyaylı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1376518/destek.html>

GÜL

Gül lâtif manadır elbet
Edilir Resule nispet
Rengi endamı kokuyu
Bülbül ol ey nefsim hisset

Gül gibi naif her nebi
Arif olmuş güle deli
Bülbülden öğren edebi
Şarkısı aşktır ebedi

(Uzunyaylalı)

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1377275/gul.html>

KOMŞU OL!

Evden önce komşuları sor başta
Öğüt dinle görme kendini arşta

*

'Ev alma komşu al' demişken, ata
Dur! Heves etme hemen yata kata

*

Her bir ev komşuyla başlar hayata
Hiçe saymak komşuyu! büyük hata

*

Cami cenaze, komşun senle safta
Düğün sünnet, komşu gelir ilk başta

*

Geçimi arama çok söz çok lafta
Sen bıçaksan komşun da olur balta

*

Asarsan komşunun boynuna yafta
Bil ki, senin yaftan da hazır rafta

M.Talât Uzunyaylı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1383400/komsu-ol.html>

AN'DA YAŞA!

Zamanla geçer, mutlulukta gamda
Yaşa hayatını eldeki anda
Aldanma! fayda yok çok yahut azda
Yaşa şu ömrünü gün gelip geçer

Hele kış geçsin de, yaşarız yazda!
Güz gelsin yeriz, yağlansın şu kazda
Hayal kurup durma kahvede barda
Yaşa şu ömrünü gün gelip geçer

Bedbin seyredersin oturmuş camda
Kumruyu duysana ötüyor damda
Heyecan olmalı yürekte canda
Yaşa şu ömrünü gün gelip geçer

Soruyorsun ya, gönlüm niçin darda
Can bunalır, yaşamıyorsan anda
İbret var vücutta dolaşan kanda
Yaşa şu ömrünü gün gelip geçer

Güzeldir, yağmur da dolu da kar da
Dört mevsim dopdolu dördü de fayda
Dur, kaçma maziye şu anda kal da
Yaşa şu ömrünü gün gelip geçer

Yaratan gizlemiş hayat şu anda
Yaşamadın anda boğuldun zanda
Tek sermayen andır fani dünyada
Yaşa şu ömrünü gün gelip geçer

M. Talât Uzunyaylalı

Kaynak:

<https://www.edebiyatdefteri.com/siir/1384213/an-da-yasa.html>